

Kabarre ta Gala ta Yaaya Pile ka kaawor

Maktumne-an, gee kuuk awalle kat kaaw min daayum kadar ɳa Yaaya kat siirta. Yaaya, ɳaar min paliinna kuuk orok inj seera. Kar ɳa bal siirin sinji kuuk Yaaya-ak do maktumne-anta. Illa ɳa siir aman : « ɳaar kaak Iisa elgiyo » (Yaaya 13.23).

Maktumne ta Yaaya, taar ginno dele ka danjal. Kar gay, ta gin kaawin dakina kuuk Maark, Matiye in Luk bal siirinco. Ta kaawa oki do bi ka gamin peesira kuuk ajbay Iisa gintu. ɳuur ko kuuk gaara a Iisa, ɳaar Roŋ ka Buŋdi. Ta kaawa pey do bi ka Iisa kaak meela inj gee ar : maajirnay, Nikodeem, daatik taat min geeger ka Samari, agindaw ku Yuudinnar ho sintay ku Lazaar. Yaaya siir do gee okinco kuuk bariya botol, seene ho inj goye ka gaasdo. Gamin ɳuur-an, illa inj Iisa kat ɳuu gasinco.

Iisa Masi, ɳaar Kaaw ta Buŋdi

¹ Awalle, min Buŋ bal kilgiyin misa duniine, gem kaak ɳu koliy Kaaw ta Buŋdi goy ko. Na goy sawa inj Buŋ ho ɳaar meenji di Buŋ. ² Min Buŋ bal kilgiyin misa duniine, ɳa goy ko inj ɳaara. ³ Inj Kaaw-at di, Buŋ kilgiyiig gamin okinco. Maan ginno kaak ɳa kilgiytu bal taara. ⁴ Ta taar kat ber goye do gamin okinco. Ho inj goye kanti ko, gee taltu portikaw. ⁵ Portikaw-at caapiy do gondikor, kar gondikaw baltit gine maanna.

6 Kar gay, gin gem rakki kaak Buŋ ɳaamtu, ɳu kolaag Yaaya-Batist. **7** Naar as kaawe do geemir do bi ka ɳaar kaak gaarit portikaw-ata, asaan gee yaa cokiye kaawoy ho ɳuu aamine iŋ ɳaara. **8** Yaaya gay, ɳaar meenjido kat portikaw, ɳaar as kaawe biti di. **9** Portikaw-at taar ko seene. Taar as do adiy ka kidar ho ta caapiy do gee okinço.

10 Gem kaak ɳu koliy Kaaw-ak, ɳaar goy do adiy ka kidar. In ɳaar ko, Buŋ kilgiyiig kida. Kar gee kuuk do adiy ka kidar gay bal ibininji. **11** Na ɳaaw goye iŋ geenji ku meenji, kar geenji gay bal obinji. **12** Kar do gee kuuk obga ho kuuk aamin iŋ sinji, ɳa berco botol taat ɳuu gine koogin ku Buŋdi. **13** ɳuu gine kooginay-ak, asaan Buŋ kat bercog wee ka marbinto. Wee ɳaar-ak wala isgig iŋ niyin ta gemor, wala iŋ pikirre ta gemor.

14 Gem kaak ɳu koliy Kaaw-ak gintu gemo ho ɳa astu goye iŋ ginte. Gi talit *darjiney taat ɳa gastu min Tacco Buŋ. Darjiney-at, taar ko ta Ronji ka danjiro.* In barkiney, ɳa elgiy gee ho ɳa gaariico seen ta Buŋdi.

15 Yaaya gay, ɳaar kaaw biy. Na kaawtu rada aman : « Talon ! Aŋ ko gem kaak nu kaawiiko awalle aman : " Gin gem rakki kaak yaa ase do aaror, kar gay, ɳa ogirdu. Asaan min nu bal ase misan di, ɳaar goy ko. » »

16 Paa ko, iŋ selliŋkuwiyat, ɳa barkiyiite dakina, okinte ɳa barkiyaaten di gaay iŋ gaayo. **17** Awalle Buŋ berteŋ *gaanuun min do pise ka Muusa. Kar barkin iŋ seen gay, Buŋ berteŋu iŋ ase ka Iisa Masi. **18** Ginno waan kaak talig Buŋ. Illa

* **1:14** 'danjiro' : Werin daarin, ɳu kaawa a 'kida di' wal 'rakki di'.

Ronji ka dañgiro, ḥaar kaak goy sawa in Buñ-ak di, gaartenja.

*Kaawo do bi ka Yaaya-Batist
(Matiye 3.1-12, Maark 1.1-8, Luk 3.1-18)*

¹⁹ Yiriy rakki, agindaw ku Yuudinnar kuuk goy Zeruzaleem ḥaamtu gay satkiner in gee ku min baaco tañ *Lebi a ḥuu gasin Yaaya. Min ḥu gasga, ḥu indiig aman : « Kin waa ? » ²⁰ Naar gay balco cigile maanna. ḅa telkiico aman : « Nun-anj Masido. » ²¹ Nuur gay indiig pey aman : « Di kin ke waa ? Wal kin ko *Eli ? » Yaaya gay telkiico aman : « Ha'a ! Nun Elido. » Nu indiig pey aman : « Di wal kin ko nabiiñce kaak ḥu kaawtu biy do Kitamner-aka ? » ḅaar gay telkiico aman : « Ha'a ! ḅa nunno. » ²² Kar ḥuur gay diyiji aman : « Di kin waa ? Ki kaawa maa do bi kanjiñ ? Asaan ni raka niico yeepe kaaw do ḥuur kuuk ḥaaminti. » ²³ Yaaya telkiico aman : « Nun ko gem kaak nabi Ezaayi kaawtu biy aman : " Gin gem rakki koola do kalaaner a *Rabbinte asaw. Ucoñ, siyonji botol dalañ. "† »

²⁴ Min gee kuuk ḥu ḥaamtu do Yaaya, goy oki gee kuuk ḥu koliy *Pariziyenna. ²⁵ Nu indiig aman : « Di ya kin kat Masido, wala ki Elido, wala ki nabiiñcedo kaak ḥu kaawtu biy do Kitamner-ak, maa di ki *batiziyiy gee ? » ²⁶ Yaaya telkiico aman : « Nun-anj batiziyi gee in amay di. Kar gem rakki goy do datikko kaak ku ibingigdo. ²⁷ Gem-ak yaa ase do aaror, kar gay, nun bal nece kaak naa one, naa soriñ ḥugiray. » ²⁸ Maanna-ak kuuniy do wer

† 1:23 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 40.3.

kaak Yaaya batiziyiy gee, do geeger ka Betani, aar barrer kaak እህ koliy Zurdan.

Iisa Masi, ኃaar Roj Tamgi ka Buñdi

²⁹ Ka kawtinti, Yaaya taliig Iisa asaaji. Do bi kanji, ኃያ diytu aman : « Talon, an ko *Roj tamgi ka Buñdi, ኃaar sooya zunuubinna ku geemir. ³⁰ Do bi kanji ko, nu diytu aman : " Goy gem rakki kaak yaa ase do aaror, kar gay, ኃaar ogirdu. Asaan min nu bal ase misan di, ኃaar goy ko. " ³¹ Awalle, nunu oki ibingigdo. Kar diñ gay, nun as *batiziye gee inj amay a naa gaarinji do gee ku Israyeel. »

³² Do bi ka Iisa Masi, Yaaya kaawtu pey aman : « Nu tal Ruwwin ta Buñdi paayiji do Iisa ar ammaama ho ta goyiji. ³³ Awalle nun ibingigdo oki, kar gay, Buñ kaak ኃaadantu a naa batiziye gee inj amay kat kaawdu aman : " Ki asa tale gem rakki, Ruwwin ta Buñdi yaaji paaye ho taaji goye. Gem ኃaar-ak ko asa batiziye gee inj Ruwwin ta Buñdi. " ³⁴ Nun talig maanna-ak inj odinar ho nu kaawaako ka seener, gem-an, ኃaar Roj ka Buñdi. »

Gee kuuk tees aadīn Iisa

³⁵ Ka kawtinti, Yaaya-Batist goy pey do wer-ak in maajirnay seera. ³⁶ Do wiktin taat ኃያ taliig Iisa biraw, ኃያ kaawtu aman : « Talon, an ko *Roj tamgi ka Buñdi ! » ³⁷ Maajirnay ku Yaaya ku seer-ak dorit kaawoy taat ኃያ kaawtu-ata ho እህ teestu aadīn Iisa. ³⁸ Iisa kolsitu ho ኃያ tala እህ aadaaga. ኃያ indiiig aman : « Ku aadiin gay ku bariya maa ? » Nuur gay diyiji aman : « *Rabbine, kiñ goy momo ? » (Siñ ku Rabbin-ak diya a « Tatkaw ».) ³⁹ ኃaar gay telkiico aman : « Asoñ tala. » Hiyya, እህ daktu tal

wer ka ḥa goyiyo. Wiktin taar-at yaa necen ko pat pood ta maako. Hiyya, ḥu eeltu in ḥaara.

40 Min gee seer kuuk doriit kaaw ta Yaaya ho aadiig Iisa-ak, Andre sinji ka Simon Piyer sa goya. **41** Na ictu dakiig gas sinji Simon ho ḥa miniig aman : « Ni gasig *Masi. » (Sinj ku Masi-ak diya a « Naar kaak Buñ dostu. ») **42** Kar ḥa iyijig Simon do Iisa. Iisa taliig yalaaj kar ḥa diyiji aman : « Kinke Simon, ron ka Yaaya. Min yiriyta-an gee yaan kolen ko Sepaas. » (Sinj ku Sepaas-ak diya a « Piyer ».‡)

43-44 Ka kawtinti, Iisa ictu niyin taat ḥaa 6aawe do kid ka Galile. Do botildi, ḥa ḥaamtu in gem rakki sinji Pilip kaak min Betsayda, werco kan Andre in Piyer. Iisa diyiji do Pilip aman : « Aadnu ! » **45** Kar Pilip gay 6aa tale gem rakki sinji Natanayeel. Pilip diyiji do Natanayeel aman : « Ni gasig gem kaak ḥu kaawtu biy do Kitamner, do *gaanuun ka Muusa ho do makaatamna ku nabiinnar oki. Na Iisa ronji ka Yuusup min geeger ka Nazareet. » **46** Kar Natanayeel gay diyiji aman : « Has min Nazareet kat amilgiy maan ka samaane ? » Pilip gay telkiji aman : « Asu, ki 6aa tale. »

47 Min Iisa taliig Natanayeel gaayji ko ote-ak, ḥa kaawtu do biy kanji aman : « Taloñ ! Anj kat gem ka Israyeel kaak tañ. Naar-anj, yoo raadin rakki oki, amilaado minniney. » **48** Natanayeel gay indiig aman : « Maman ki ibinginu ? » Iisa telkiji aman : « Do wiktin taat Pilip gasiñcij do baat ta buguwarak di, nun taliñcij ko. » **49** Min pa-ak, Natanayeel kaawtu aman : « Gem kol Rabbiney, nu iban kadar

‡ **1:42** ‘Piyer’ : ‘Sepaas’ in kaaw ta Yuudinnar ho ‘Piyer’ kaak asa min kaaw ta Grek, ḥuur baaco rakki di a ‘dambi’.

kiŋ kat Roŋ ka Buŋdi, Sultan ka Israyeel ! » ⁵⁰ Iisa telkiiji aman : « Nu kaawaajin ja a nu taliŋciŋ do baat ta buguwar-ata, ampaa doo wal ki aamintu kadar nu Roŋ ka Buŋdi ? Hadi ki asa tale misa gamin kuuk ajbay pa-ak ɳuur-aŋku. ⁵¹ Cokiyon, naako kaawe seene. Ku asa tale samaan yaa pile waakilak ho *dubal ku Buŋdi yaa paayguwe ho ɳuu cokguwe, ɳuu birguwe min do werir, nun *Roŋ gemor. »

2

Maan ka ajbay kaak Iisa teestu gine

¹ Min ɳaar-ak, menaw seer birtu. Kar gee gay gina iidin ta obindi do geeger ka Kana, kid ka Galile. Do iidin taar-at, Mariyam atan Iisa goya. ² Kar Iisa ij maajirnay sa, ɳu ɳaamco, ɳu astu. ³ Kar ba aar, maam ku *biŋdi kuük gee siyo gaase. Hiyya, atan Iisa diyiji do roŋti aman : « Gee-aŋ, seeŋco arme. » ⁴ Iisa telkiitit aman : « Iya, nun gay yaa gine maa ? Nun wiktiner misa taat naa gaare zir. » ⁵ Min pa-ak, yaaco diyiico do gay riyor aman : « Ya taat ɳa kaawiikon di, ginonta. »

⁶ Kar do wer-ak gay gin guwin bijigiy ku dambiydi. Guwin-ak, *Yuudinna aciy ziŋkico do aadinco a ɳuu goye *cawar do unji ka Buŋdi. (Ay guw di ica jelingin pood wal beey.) ⁷ Iisa diyiico do gay riyor-ak aman : « Miinoŋ guwin-aŋ ij amay ! » Kar ɳu miiniig pal-pal-pal. ⁸ Min guwin-ak miine, Iisa diyiico aman : « Din gay itiŋoŋ* min amay-aŋku, kuuji iye do meeram.† » Hiyya, ɳu itiŋtu, ɳu

* **2:8** ‘itiŋoŋ’ : Werin daarin, ɳu kaawa a ‘dokiŋ’. † **2:8** ‘meeram’ : Meeram-ak, ɳaar ko deedá tee ka iidiner do geemir.

iyiji. ⁹ Min እን iyijigu, amay-ak rabił ko maam ku biñdi. ነህur kuuk itiñig amay-ak iban wer kaak እን asiyo. Kar meeram gay ibanno. Min እን aawiigu, እን koliig gem ka obe ¹⁰ ho እን diyiji aman : « Kun kawta, gee bera ja maam ku yuutu, kar ya gee aay kon gay, እን beriy kuuk yuutiñkuwco sooda. Di kin gay dummiyig kuuk yuutu yoo diñka ! »

¹¹ Maan kaak gaara gudurre ta Buñdi-aka, እaar ko maan kaak Iisa gintu awallico ta gamnar. ነña ginig do geeger ka Kana, kiñka Galile. Ansii ko, Iisa gaartu *darjiney do geemir ho maajirnay aamintu loci. ¹² Min እaar-ak, Iisa in yaaco ho in siñtay kuuk goy oki do wer-aka yoo maajirnay, okiñco, እን uctu ho እን birtu do geeger ka Kapernayuum. Do wer-ak, እን goytu menaw sooda.

*Atke ka taajirnar min do ger ka Buñdi
(Matiye 21.12-13, Maark 11.15-17, Luk 19.45-46)*

¹³ Menaw ku iidin ta Yuudinnar taat እን koliy *Paak gaaye. Kar Iisa uctu, እን baawtu do geeger ka Zeruzaleem. ¹⁴ Min እን ottu, እን unjitu do *ger ka Buñdi. Do ger-ak gin gee ku gidiya barkay, tamgi in ammaamna. Atta-ak gin oki gee kuuk maka gurus. Nu deerig gaminco ka taabulnal. ¹⁵ Min Iisa taltu pa-ak, እን soktu mernan ho እን siytu kordinjo, kar እን atkiig okiñco kara, yoo tamgico in barkiyco. Gee ku maka gurus-ak, እን akiliig taabulnico ho እን dawiig gurusco. ¹⁶ ነña kaawiico do taajirin ku ammaamnar-ak aman : « Imilon̄ gaminko-añ min anne ! Ger ka Tanni, dakon̄ gininjido ger ka suuginer ! » ¹⁷ Do wer-ak, maajirnay ku Iisa moyiit kaaw taat እን siirtu do Kitamner aman : « Gem kol

*Rabbiney, nu elgig gerin̄ dakina. Ya nu moyawak, adir erwaan ar ako. »‡

¹⁸ Hiyya, agindaw ku Yuudinnar indiig Iisa aman : « Ni raka kiini gaare maan kaak ajbay, nii ibine kadar Buŋ ko tabiriñciŋ, ki giniig maanna-anika. » ¹⁹ Iisa gay telkiico aman : « Dimon̄ geran̄ka. Ya ku dimig gay, do menaw subba di, nun naa peyin̄ do weriy. » ²⁰ Nuur gay diyiji aman : « Ger-an̄, ḥu pinig do elgin orok pood in̄ bijigiy. Kar kin̄ gay maman do menaw subba di, ki kaawiy a kii pininji ! » ²¹ Sando, wiktin taat Iisa kaawiy do bi ka gerdi-ak, ḥa kaawa do bi ka ziy ka meenji. ²² Ba aar, min Iisa nooytu min do muuti, maajirnay moyiit kaawoy-ata. Paa ko, ḥu aamintu do kaaw taat ḥu siirtu do Kitamner ho do taat Iisa kaawtu.

Iisa iban adat ku geemir

²³ Do wiktin taat Iisa iidiyyi iidin ta *Paak do geeger ka Zeruzaleem, ḥa gin gamin ku ajbay dakina. Min gee taliig gamin ku ajbay-ak, dakina minninco piltu bin̄kico a ḥu aamin in̄ ḥaara. ²⁴ Kar Iisa gay bal amniyiñco, asaan okinco, ḥa ibingit ta aditco. ²⁵ Na rakaado a gem yaajī ose do biy ka gemor, asaan ḥa ibingit okintit taat goy do adiy ka gemor.

3

Nikodeem indaag Iisa

¹ Kar gin gem rakki sinji Nikodeem. ḅa min gee ku ḥu koliy *Pariziyenna ho ḥa min *agindaw ku Yuudinnar. ² Yiriy rakki, ḥa dakiig gas Iisa in̄ aando, ḥa diyiji aman : « Gem kol Tacco, ni iban

‡ 2:17 Wer ka gase kaawor do Soom 69.10.

kadar Buñ kat tabiriñcinj, ki asiini 6ilde, asaan ginno gem kaak yaa gedire giniñ gamin kuuk ajbay ar kuuk ki gintu-añku ya Buñ ij ñaarro. »

³ Iisa telkiji aman : « Cokay, naañ kaawe seene ! Ginno gem kaak yaa gedire talin *Meennaw ta Bunđi ya ńu bal ween̄ wee ka marbinto. »

⁴ Nikodeem gay indiig aman : « Maman gem kaak tatik ko, ńuu ween̄ pey marbinto ? Ampaak, ńaa unje pey do atti ka yaaco kat taa weenji wal maman ? » ⁵ Iisa diyiji aman : « Cokay, naañ kaawe seene ! Ginno gem kaak yaa unje do Meennaw ta Bunđi ya ńu bal ween̄ ij amay ho ij Ruwwin ta Bunđi. ⁶ Nuur kuuk ńu weeyig ween di, ńuur goy koogin ku geemir di. Kar ńuur kuuk ńu weeyig ij Ruwwin ta Bunđi gay, ńuur koogin ku Bunđi. ⁷ Dak ajbiyenno do kaawor taat aman : " Illa ku asa ja wee wee ka marbinto. " ⁸ Pakar ja do usi. Na abiriyo ho ńa aaniyyiwer kaak ńa rakiy di. Gee cokiya abirinji kaak ńa abiriyo, kar gay, gee ibanno wer kaak ńa asiyo ho kaak ńa baayiyo. Hadi, gem kaak ńu weeyig ij Ruwwin ta Bunđi sa, ńhaar paa di. »

⁹ Kar Nikodeem indiig aman : « Maman maanna-añ yaa kuuniye ? » ¹⁰ Iisa telkiji aman : « Kiñ sinjiñ ale, ki tatkaw ka *gaanuun ka gee ku Israyeel, kat ki ibingigdo gamin-añku ? ¹¹ Di cokay, naañ kaawe seene ! Nin kaawa do bi ka maan kaak ni ibingiyo ho kaak ni taltu ij odinni, kar kuñ gay rakaado ice kaawni. ¹² Ya nu kaawaako do bi ka gamin kuuk goy do adiy ka kidar din sa, ku aamanno, kar maman kuu aamine ya nu kaawaako do bi ka gamin kuuk goy kuwa ka samaaner ? ¹³ Asaan ginno waan kaak

coon ka samaaner, illa nun *Ronj gemor di paay min kuwa. ¹⁴ Ku iban kadar gin ko elgin dakina, nabi Muusa siytu aal ka hadinner, ḥja caaliig kuwa ka etor do wiktin taat ḥju goiyig do goosiner. Uudin ta ḥja caaliig aal-aka, nun Ronj gemor oki, ḥju asaan caalindu ka etor ansi.* ¹⁵ ḥJu asaan caalin ka etor-ak a gem kaak aamin lotu yaa gase goye ka gaasdo do unji ka Bunđi. ¹⁶ Ka seener, Bunđ elig gee ku duniiner okinčo nam ḥja tabiriig Ronji kaak dañgiro a ay gem kaak aamin loci idiydo maala, kar gay, ḥjaa gase goye ka gaasdo. ¹⁷ Bunđ, ḥjaar bal tabiriñ ronji do duniiner a seriin yaa obin̄ gee, kar gay, ḥja tabirig a ḥjaa jiliñ gee okinčo. ¹⁸ Gem kaak aamin do Ronj ka Bunđi, seriin obaagdo. Kar ḥjaar kaak bal aamine loci gay, seriin obig ko, asaan ḥja bal aamine do Ronj ka Bunđi kaak dañgiro. ¹⁹ Talu, maman seriin yaa obe gee : portikaw as do duniiner, kar geen̄ gay el gondikaw kat guna, asaan ḥju gina gamin kuuk jookumo. ²⁰ Ka seener gay, gee kuuk gina jookum-ak, ḥjuur elgitdo portikaw ho ḥju baggitido, asaan ḥju rakaado gee yaa taliñ gaminco kuuk jookum ḥju giniy-aku. ²¹ Kar gee kuuk gina riy taat samaane do unji ka Bunđi gay, ḥjuur baa do portikaw, asaan gee yaa tale waran̄ kadar ḥju gina gamin kuuk samaane do unji ka Bunđi. »

Kaawo do bi ka Iisa ij Yaaya

²² Min ḥjaar-ak, Iisa ij maajirnay uctu, ḥju deettu do kid ka Zuude. Do wer-ak, ḥju taaytu ho Iisa *batiziyig gee. ²³ Do wiktin taar-at, Yaaya-Batist

* **3:14** Wer ka gase kaawor do Nombir 21.9.

sa batiziya gee. Naar gay goy kid ka Enon, moota in Saliim, asaan do wer-ak gin amay dakina. Gee asiiji ho na batiziyiigu. ²⁴ Kar do wiktin taar-at, Yaaya, nu bal obin misa daňaayne.

²⁵ Yiriy rakki, maajirnay ku Yaaya daariñ teestu meeple in *Yuudince rakki do bi ka aadinco. Aadinco-at kaawa do bi ka acindi kaak gem yaa gine *cawar do unji ka Bunđi. ²⁶ Do wer-ak, maajirna-ak dakiig gas Yaaya ho nu diyiji aman : « Gem kol Tacco, gem kaak goy awalle in kinke aar barre ka Zurdan, naar kaak ki kaawinti biy-ak, dinj na tees kar batiziye gee ho gee okinco 6aa ko loci di. » ²⁷ Yaaya gay telkiico aman : « Šem gediraado gine maan kaak Bunj balji kaawe. ²⁸ Ku dor di nu kaawko a nun Masido. Kar gay, nun gem kaak Bunj tabirtu yaaji siyin botiliy. ²⁹ Ku iban di mitik in daatko, yiriy ta nuu obe, naar ko mitti ho royay gay, naar goy do serpey, na cokiyiy gaayay, ansi-ak galji. Di nun sa paa di. Nun ko royay ka mitkor. Dinka-ŋ galilil nec kat do werti. ³⁰ Min yiriyta baayiy in unti, sinji kunji yaa coone ho kunto gay yaa one. »

Gem kaak asa min kuwa ka samaaner

³¹ « Naar kaak asa min kuwa ka samaaner, naar pakgig gee okinco. Kar naar kaak asa min do kidar gay, naar goy do kidar di ho na kaawa do bi ka gamin kuuk do adiy ka kidar di. Ka seener, naar kaak asa min kuwa ka samaaner, [naar pakgig gee okinco.]† ³² Na kaawa do bi ka maan kaak na taltu ho na dortu, kar gay, ginno gem kaak icit kaawoy. ³³ Naar kaak icit kaawoy gay gaara

† **3:31** Kaaw taar-an ginno do makaatamna daariñ ku Bunđi kuuk nu siirtu min awalle in kaaw ta Grek.

kadar Buŋ kaawa seene. ³⁴ Kar gay, ɳaar kaak Buŋ tabirtu gay, ɳaar kaawa kaaw taat Buŋ beriji, asaan Buŋ berji Ruwwiney okintiti. ³⁵ Tatte Buŋ, ɳaar elgig Ronji ho ɳa berji izinne do gamin okinco. ³⁶ Gem kaak aamin do Ronj ka Bunđi, ɳaar gas goye ka gaasdo. Kar gay, ɳaar kaak pooc aamine do Ronj ka Bunđi, ɳaar gasaagdo goye ɳaar-aka. Kar gay, dapinčko ta Bunđi yaa paaye kaaci. »

4

Iisa kaawa iŋ daatik taat min Samari

¹⁻³ Pariziyenna dortu kadar gee kuuk aadaag Iisa ho kuuk Iisa *batiziyiy-ak gin dakin pakgig gee kuuk aadaag Yaaya. Ka seener gay, Iisa ɳaar meenjido kat batiziya gee, illa maajirnay di. Min Iisa doriit kaaw-at, ɳa uctu min Zuude ho ɳa ictu botol ta Galile. ⁴ Do 6aanji, ɳa aad min kid ka Samari. ⁵ Hiyya, ɳa ottu do geeger ka Samari kaak ɳu koliy Sikaar. Geeger-ak moota iŋ morig kaak Yakuub beriji awalle do ronji Yuusup. ⁶ Do wer-ak ko, Yakuub ecirtu bee ka amiydi. Min Iisa iŋ maajirnay ottu do wer-aka, Iisa rawe. Ampaa ko, ɳa daktu goy do bi ka beendi. Pat nec ko yiriyo.

⁷⁻⁸ Wiktin taat Iisa jammiyy-ak, maajirnay gay 6aawco gidiye tee do geegirdi. Awalle min ɳuu deete, daatik rakki min kid ka Samari 6aaw amay. Ta gasiig Iisa do bi ka beendi-aka. ɳa indiit aman : « Beror ja amay, naa see. » ⁹ Daatko-at kaawiiji aman : « Kinj kat *Yuudinçe, kar maman ki indiin a naaŋ bere amay, nun taat *Samaritença ? » Sando, Yuudinna iŋ gee ku Samari gay kaawco 6agdo. ¹⁰ Iisa telkiitit aman : « Ya ka

iban maan kaak Buñ beriyo ho ya ka ibingig ḥaar kaak kaawaake a " beror amay ", zer kañ kat yaan indindu ho naake bere amay kuuk bera goye kaak ta6. » ¹¹ Daatko-at diyiji aman : « Gem kol *Rabbiney, bee-añ baata aale ho kiñ bal gine maan ka itiñindi. Kar maman kii gasin amay kuuk bera goye-aka ? ¹² Migini* Yakuub ko berintiñ bee-anja. ḥaar meenji sa seetu amiyji, yoo kooginay ho malley oki. Do tanjin-ak, kin kat tatik pakgig Yakuub walla ? » ¹³ Iisa telkiitit aman : « Ya gem kaak see amay ku beendi-añ, ibin yaa obiñ pey. ¹⁴ Kar gem kaak yaa see amay kuuk naaji bere gay, ibin obaagdo pey. Amay kuuk naaji bere-ak yaaji goye ar conçal kuuk bera goye ka gaasdo do unji ka Bunđi. » ¹⁵ Daatko-at telkiiji pey aman : « Gem kol Rabbiney, beror ja amiyijñ-aku a ibin obiinno pey ho nu asiydo pey deese amay min do beendi. »

¹⁶ Iisa diyiitit aman : « Baa, kolig mitke, kar kuu ase. » ¹⁷ Taar gay aman : « Nun bal gine mitko. » Iisa kaawiitit aman : « Way, ka kaaw seene a ka bal gine mitko-anja. ¹⁸ Asaan awalle ka ob miday beey ho kaak diñ ku goiyiñ-añ sa, ḥaa mitkenno. Do taar-an ka kaaw seene. » ¹⁹ Hiyya, do wer-ak, ta kaawiji aman : « Gem kol Rabbiney, nu tala kadar kiñ nabiince. ²⁰ Aginiyni ku Samari abdiy Buñ kuwa ka damba-anta, kar kuñ Yuudinna diya a wer ka abdiye Bunđi, ḥhaar Zeruzaleem. » ²¹ Iisa telkiitit aman : « Gem kol yaaco, cokay : wilkin asaw taat ku abdiyiigdo Tatte Buñ kuwa ka damba-an di wal Zeruzaleem di. Icit kaaworanta. ²² Kuñ gee ku Samari, ku abdiya Buñ kaak

* ^{4:12} 'Migini' : Werin daarin, ḥju kaawa a 'tanni ka tatko'.

ku ibingigdo. Kar nin Yuudinna gay ibingig ja kat ni abdiyiiga, asaan ḥaar kaak yaa jile gee amil min do Yuudinnar. ²³ Kar gay, wiktin asaw ho dij taar as ko taat gay abaadiner kuuk tab yaa abdiye Buŋ in gelbin rakki ho in botol ta seener. Asaan Tatte Buŋ, ḥaar raka a gee yaa abdiyin ansi. ²⁴ Buŋ, ḥaar ruwwine ho ḥuur kuuk abdiyaaga, illa ḥuu abdiyin in gudurre ta Ruwwin ta Buŋdi ho in seene. » ²⁵ Daatko-at telkiji aman : « Nu iban kadar Masi yaa ase, ḥaar kaak Buŋ yaa tabire ḥa asiy jiliŋ gee. Ya ḥa ase, ḥaani gaariŋ gamin okiŋco. » ²⁶ Iisa telkiitit aman : « ḥa nun kaak kaawaake-aŋ ko Masi. »

²⁷ Do wiktin taat ḥa kaawiy pa-ak ko, maajirnay astu min bariye tee. Nu ajbiytu do bi kaak ḥa kaawa in daatko. Kar waanco ke bal gedire indiŋ aman : « Ki rakaati maa ? » wala « Maa ki kaawiy in taara ? » ²⁸ Min ḥaar-ak, daatko-at rasig jeliŋgiti, ta deettu do geegirdi ho ta dakiig min gee aman : ²⁹ « Amilon, ason talon ! Gem-aŋ gaarduug gamin okiŋco kuuk nu gintu ! Wal ḥaa gine Masi ga ! » ³⁰ Hiyya, ḥu amiltu, ḥu dakiig gasa.

³¹ Do wiktin taat ta deettu mine gee, maajirnay diyiiji aman : « Gem kol Tacco, kiŋ okam dak maanna tara ! » ³² Naar gay telkiico aman : « Nun gin tee kaak kuŋ ibingigdo. » ³³ Maajirnay kaawiy benannico aman : « Di gem-aŋ, waan iyji tee ga ? » ³⁴ Iisa diyiico aman : « Nun, teendu, illa naa ginin taat ḥaar kaak ḥaamintu rakiyo ho naa gaasin ja tak riy taat ḥa beriidu. » ³⁵ ḥa diyiico pey aman : « Kaaw agunuw rakki kaawa aman : “ Dak ko koyin pood di, kar gee yaa sede. ” Nun gay diyaako a talon ja mordin-aŋku. Koo nee ko,

ta raka ko sede. ³⁶ Gem kaak sedaw, ḥaar gasaag ko maan ka yaaji nece do elgol ho ya ḥa ḥumig gamin-anju, ḥa ḥumiig do goye ka gaasdo. Ansii ko, ḥaar kaak luwaw in ḥaar kaak sedaw, ḥu aaciyyi sawa. ³⁷ An gay kaaw agunuw ta pey, taat diya aman : "Anka-an luwaw ho an gay sedaw." Taar sa seene. ³⁸ Nu tabirin̄ko sede do morig kaak ku bal gawninji. Gee ku pey gawinga, kar kuj gay tiya tingico. »

³⁹ Do kaaw ta daatkor taat aman : « Gem-an gaarduug gamnar okin̄co kuuk nu gintu », gee dakina kuuk min geeger ka Samari-ak aamintu do Iisa. ⁴⁰ Wiktin taat gee ku Samari otiji do Iisa, ḥu kaawiji a ḥaa baanje ḥaa jammije do werco. Hiyya, ḥa gintu menaw seer in ḥuura. ⁴¹ Do wiktin taat Iisa goytu in ḥuura, gee ku Samari dakina pak ku awalle aamintu in Iisa, asaan ḥu dorig meenji kat kaawco. ⁴² Hiyya, ḥu diyiitit do daatko-at aman : « Dij nin aamintu-an do kaaw taat ni dortu min do meenji Iisa. Ni bal aamine do kaaw tanjen di ho ni iban kadar ka seener, ḥaar ko yaa jiliq gee. »

Iisa cool roj ka tatkaw rakki

⁴³ Min Iisa gin ko menaw seer Samari, ḥa uctu min wer-aka ho ḥa ictu botol ta Galile. ⁴⁴ Iisa meenji diy aman : « Nabiin̄ce, gee karmiyigido do darrey ta meenji. » ⁴⁵ Kar gay, do wiktin taat Iisa ottu do kid ka Galile, gee ku Galile obig samaane, asaan ḥuur sa 6aaw iidiye iidin ta *Paak Zeruzaleem ho ḥu talig gamin okin̄co kuuk Iisa gintu do iidin-ata.

⁴⁶ Hiyya, Iisa yeeptu do geeger ka Kana, do wer kaak ḥa newsiig amay maam ku *biindi. Geeger-ak sa do kid ka Galile. Do geeger ka Kapernayuum

gay gin tatkaw rakki ronji radaw. ⁴⁷ Wiktin taat tatkaw-ak dortu a Iisa uc min Zuude, ḥa astu gasinji do kič ka Galile. ḥa marmiliiji do Iisa a ḥa baa coolin ronji kaak gaay mate. ⁴⁸ Kar Iisa diyiji aman : « Ya ku bal tale gamin kuuk ajbay in kuuk gaara gudurre ta Bunđi, kuŋ amniyaado bat ! » ⁴⁹ Tatkaw-ak wakiliiji aman : « Gem kol Tacco, asor kodok paa rojdu yaa mate. » ⁵⁰ Iisa gay telkiji aman : « Yeep ko do geriŋ, ronjin, ḥaar cewey ko. » Hiyya, tatkaw-ak aamintu do kaaw ta Iisa ho ḥa yeepu do geriy. ⁵¹ Do yeepinji, ḥa ḥaamtu in gay riyo kuuk baa gasinji. Nu diyiji aman : « Ronjin, ḥaar cewey ko ! » ⁵² Tatkaw-ak indiigu aman : « In maa patira ḥa aawiig zi cewey ? » Nuur gay telkiji aman : « Duudi, in pat rakki ta yiriyo kat zi ooltu. » ⁵³ Takaŋ mic-ak pakirtu kadar pat taar-at ko Iisa kaawiji aman : « Ronjin ḥaar cewey ko. » Hiyya, tatkaw-ak aamintu do Iisa in gee ku geriy okiŋco. ⁵⁴ ḥaar-an maan kaak ajbay ka seeriŋkar kaak Iisa gintu do kič ka Galile. ḥa ginig do wiktin taat ḥa yeepu min kič ka Zuude.

5

Iisa cool runjiine

¹ Min ḥhaar-ak, *Yuudinna iidiya iidinco do geeger ka Zeruzaleem ho Iisa ɓaawtu hadire. ² Do geeger-ak, gin dibir rakki kaak ḥu koliy dibir ka Tamgir. Moota in dibir-ak, gin koriy taat ḥu kolaat Betzaata in kaaw ta *Hebru ho do bit ka koriyor-at, ḥu siy kellam beeyi. ³ Kellam-ak miin in gee kuuk radaw : noolna, mersina in runjiina. [Gee-ak era wiktin taat amay ku koriyor yaa awke. ⁴ Asaan werin

daarin, *dubil ka Buñdi paaygiy do koriy-ata, ḥa awkigig amay-aku. Kar min gee kuuk radaw, kaak paay awalle di cooliyo, yoo raduway ta maa oki.]*

⁵ Kar do wer-ak, gin gem rakki kaak raduway gin ko elgin orok subba in porpod. ⁶ Iisa taliig gem-ak danje ho ḥa dor kadar raduway taay ko, kar ḥa indiig aman : « Ki raka kii coole walla ? » ⁷ Gem-ak telkiji aman : « Gem kol *Rabbiney, nu bal gine gem kaak yaan paayin do koriyor wiktin taat amay awkiyo. Ya nu 6aa paayen di, waan ka pey ogirdu ko. » ⁸ Iisa diyiji aman : « Dij ucu, maliyit argañ ho deettu ! » ⁹ Hiyya, kodok di, gem-ak cooltu. ḥa maliyiit argay ho ḥa deettu. Sando, yiriy taar-at gay ta *sabitdi. ¹⁰ Min agindaw ku Yuudinnar taliig gem-aka ho ḥu diyiji aman : « Hey kiñke-añka ! Yiriya-añ sabit, kar maa di ki iciit argañ ? Taar-an, *gaanuun todta. » ¹¹ Naar gay telkiico aman : « Gem kaak coolintu-añ ko diydu a naa maliyin argar ho naa deete. » ¹² Agindaw-ak indiig pey aman : « Naar waa kaawjiñ pa ? » ¹³ Kar gem-ak gay ibingidø gem kaak coolga, asaan min lisa cooliig di, ḥa unjitu datik ta gee kuuk dakin goy do wer-aka.

¹⁴ Kar ba aaro, Iisa dakiig gas gem kaak ḥa cooltu-ak do *ger ka Buñdi ho ḥa diyiji aman : « Dij ki cool ko. Kar gay, dak ginno pey zunubinna, yampa omaayin yaañ ase pey pak taat asjiñ awalle. » ¹⁵ Gem-ak dakiico os do agindaw ku Yuudinnar a ḥa Iisa kat coolga. ¹⁶ Min ḥaar-ak, Yuudinna teestu taabiyiñ Iisa, asaan ḥa coolig

* **5:4** Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku Buñdi kuuk ḥu siirtu min awalle in kaaw ta Grek.

gem-ak ij yiriy ta sabitdi. ¹⁷ Iisa gay teesiico ose baati aman : « Tanni, ḥaar ginaat riyoy yoo yiriyta ho nun sa gina ar tanji-at di. » ¹⁸ Do kaawoy taar-an ko, agindaw ku Yuudinnar bariyyi botol taat ḥuu deenji, asaan ḥaar bal aalin gaanuun ka sabitdi di, kar gay, ḥa diy a Buŋ kat Tacco ho ansi-ak, ḥa gina zi nec ij Buŋ.

Buŋ berji izinne do Ronji

¹⁹ Iisa gay diy pey aman : « Cokiyon, naako kaawe seene : nun Roŋ ka Buŋdi, nu gedarro gine maan keedu. Nu tala gamin kuuk Tanni giniyo, nun sa giniy ar kunji di. Gamin kuuk Tanni giniyak, nun Ronji sa gina ḥuur di. ²⁰ Asaan Tanni ḥaar elgiinu ho ḥa gaaraadu ay maan kaak ḥa giniyo. ḩaadu gaare pey gamin ku aginda pak ḥuur-aŋku nam kuu ajbiye tak-tak. ²¹ Ka seener gay, Tanni, ḥaar nooya gee ku mate ho ḥa beriico goye. Ar taarat ko, nun kaak Ronji sa bera goye do gee kuuk nu rakiyo. ²² Pey Tanni, meenji dukumaado seriin do geemir, kar gay, ḥa berdu izinne do nun Ronji, naa dukume seriin do geemir. ²³ Ansii ko, gee okinco yaadu bere horoomine ar kaak ḥu beriji do Tanni. Gem kaak bergiidudo horoomine do nun Roŋo, ḥaar bergijido do Tanni kaak tabirintu.

²⁴ « Cokiyon, naako kaawe seene : ya gem kaak cokiyata kaawor ho ḥa aamina do kaak tabirintu, ḥaar gas ko goye ka gaasdö. ḩaar-ak, seriin obaagdö. Kar gay, ḥaar aad ko min do muuti ho ḥa tees ko goye kaak tař. ²⁵ Cokiyon, naako kaawe pey seene : wiktin yaa ase ho taar as ko taat gee ku mate yaa cokiyin gaayar, nunu kaak Roŋ ka Buŋdi, ho kuuk cokiyata yaa gase goye ka

gaasdo. ²⁶ Asaan ar Tanni beriy goye do geemir, nun kaak Ronji sa, ḥa berdu botol a naa bere goye do geemir. ²⁷ Ho ḥa berdu pey izinne a naa dukume seriin do geemir, asaan nun *Ronj gemor. ²⁸ Dakoŋ ajbiyenno do gamin kuuk nu kaawiiko-antru. Wiktin yaa ase taat gee ku mat okinco yaa cokiyin gaayar ²⁹ ho ḥuu nooye. Gee kuuk gin riy taat samaane, ḥuur yaa gase goye ka gaasdo. Kar gee kuuk gin riy taat jookum gay, seriin yaa obinco.

³⁰ « Nun gediraado gine maan keedu. Ya nu dukuma seriin do geemir, nu dukumaat uudin taat Tanni diyidu. Kaaw taat nu dukumta-at, taar do botilti, asaan nu gina riy taat Buŋ kaak tabirintu rakiy di, yampa, nu ginno ta meendu di. »

Saadinna ku Iisa

³¹ Iisa kaawtu pey aman : « Ya nun meendu di diya a kaawor-an seene, maman gee yaa ibine a nu kaawa seene ? ³² Kar gay, gin waan ka pey kat kaaw bir ho nu iban kadar kaaw taat ḥa kaawiy-at, taar seene. ³³ Kun kat tabirji gee do Yaaya-Batist ho ḥaar sa kaawko seene bi kanto. ³⁴ Nun gay, ḥa gemno kat yaa kaawe bir. Kar gay, ya nu kaawa pa-ak, nu raka a kuu gase jile. ³⁵ Yaaya, ḥhaar goy ar lampa do geemir ho ḥa ceeriico. Do wiktin taarat, portikaw-at berko galal. ³⁶ Kar gay, nun gin saadin kaak tatik pakgig Yaaya. Ka seener, riy taat Tanni beriidu ho taat nu giniy-at, taar ko saadiner ho ta gaara kadar ḥa Tanni kat tabirintu. ³⁷ Ho Tanni kaak tabirintu sa, meenji saadiner. Kar kun gay bal dorin kaawoy ho ku bal talin wijeeney bat. ³⁸ Ku icgitdo kaaw do kayko, asaan ku bal

aamine ij nun kaak ḥa tabirtu. ³⁹ Ku el garkiye do Kitamner a kuu gase baati, asaan ku pakira kadar ansii di kuu gase botol taat yaako iyin̄ko do goye ka gaasdo. Sando, Kitamne-an sa kaawa bi kanto di. ⁴⁰ Kar gay, ku rakaado ase lotu a naako bere goye ka gaasdo.

⁴¹ « Nun-an̄ baraydo oziliik ta asa min do geemir. ⁴² Nun ibingiko. Nu iban tak kadar ku elgigdo Buñ min do aditko. ⁴³ Nun as asaan Tanni kat tabirintu ho ku pooc obindu. Kar gem kaak as ij ta kaay di gay, ku obaaga. ⁴⁴ Ku el ozile ziñkiko, kar gay, ku baraydo oziliik taat asa min do Buñdi. Kar di maman kuu aamine lotu ? ⁴⁵ Dakon̄ moyenno a nun kat naako sakkiyin̄ko do Tanni. Naar kaak yaako sakkiyin̄ko gay, ḥa Muusa kaak ku diytu gelbinko. ⁴⁶ Zer, ya ku aamin ka seener ij Muusa, nec kuun aaminindu oki, asaan ḥaar siir do bi kanto ko. ⁴⁷ Kar gay, ya ku amnaydo ij taat Muusa siirtu, maman kuu aaminin kaawor ? »

6

Bere ka teendi do gee alip beey

(Matiye 14.13-21, Maark 6.30-44, Luk 9.10-17)

¹ Min ḥaar-ak, Iisa aaltu barre ka Galile, ḥaar di ḥu koliy oki barre ka Tiberiyaad. ² Gee dakina aadiiga, asaan ḥu tal gamin kuuk ajbay ḥa giniy do wiktin taat ḥa cooliy gee kuuk radaw. ³ Iisa coktu ka dambar ij maajirnay ho ḥu goytu. ⁴ Do wiktin taar-at, iidin ta *Yuudinnar taat ḥu koliy Paak gaay ko. ⁵ Kar Iisa jaaltu kaay ho ḥa taltu kadar gee dakina asaaji. Hiyya, ḥa indiig Pilip

aman : « Momonj ga gii gidiye tee kaak yaa nece do gee-anj okinco ? »

⁶ Iisa kaawiy pa-ak, asaan ɳa raka gecin Pilip di. Yampa, ɳa iban ko maan kaak ɳaa gine. ⁷ Pilip gay telkiji aman : « Gee-anj, gurus ka eel ta gee miy seer sa necaado yaaco gidiye tee, ya ay gem di yaa okume maan kapak kapak oki. » ⁸ Min maajirnay, rakki kaak ɳu kolaag Andre, sinji ka Simon Piyer diyiji do Iisa aman : ⁹ « Mic rakki goy anne kaak gin mappa beey ka oorze* ho inj boos seera. Kar ɳuur-anj gay yaa nece maa do gee kuuk dakin-anjku ? » ¹⁰ Iisa kaawiico do maajirnay aman : « Diyonco do gee-anj a ɳuu goye keder. » Kar ɳu goytu. Wer-ak gin gaŋ ka balan dakina. Gee-ak yaa nece alip beey†. ¹¹ Hiyya, Iisa sokiig mappa-aka, ɳa jaaltu kaay ka samaaner ho ɳa deltu barkin do Bunđi. Kar ɳa pirsiiga ho ɳu deediicog do gee kuuk goy keder-aku. Kar pey, Iisa sokiig boos-aku, ɳa barkiyiigu ho ɳuur oki, ɳa deediicog ar ka mappar-aka. Okinco, ɳu teetu, ɳu aaytu. ¹² Min ɳu tee aaye, Iisa diyiico do maajirnay aman : « Numonj tee ka dak-anjka, dakoŋ rasenno maan keder. » ¹³ Hiyya, ɳu sokiig mappa ka dake nam ɳu miin girdin orok in seer min do mappa ka beey-ak di.

¹⁴ Min gee-ak taltu maan ka ajbay kaak Iisa gintu-ak, ɳu diytu aman : « Way ! Gem-anj nabiince ka seener. Njaar ko kaak ɳu diytu awalle a ɳaa ase do duniiner. »

¹⁵ Kar Iisa uctu ho ɳa etirtu pey keeji ka dambar, asaan ɳa ibin ko kadar gee-anj raka obinji ɳuu

* **6:9** 'mappa beey ka oorze' : Oorze-ak, ɳa gaŋ ar *geme. † **6:10** 'alip beey' : Daad in koogin gay ɳu bal osinco.

darjiyiñ sultan.

Jiwi kuuk ka amiydi
(Matiye 14.22-27, Maark 6.45-52)

¹⁶ In maako, maajirnay ku Iisa 6aawtu do bi ka barrer. ¹⁷ Nu daktu ñep markaba a ñuu aaniye geeger ka Kapernayuum aar barrer. Do wiktin taar-at, wer aando ko, kar Iisa bal jorkinçco misa. ¹⁸ Kar us dakina paaytu ho ña abiriy do amiydi nam amay awka dakina. ¹⁹ Min maarjirna-ak deet ko serek ta kilomeetir beey wal bijigiy, ñu taliig Iisa asaaco moota do markabco. Na jaawa ka amiydi. Do wer-ak, kolaw obiigu. ²⁰ Iisa gay diyiico aman : « Na nunun di, dakon ginенно kolaw. » ²¹ Zer maajirnay-ak rak içiñ Iisa do markabco, kar tala kar ña dooy ko keðer, ñu ot ko do wer kaak ñu baayiyo.

Iisa ar tee kaak gee tiyo

²² Ka kawtinti, gee kuuk dak aar barrer-ak pakirtu kadar awalle gin markab rakki di do wer-aka ho ñu iban kadar Iisa bal ñepe in maajirnay do markab-aka, ñuur deet keeco di. ²³ Ba aar, markabin ku pey uctu min geeger ka Tiberiyaad. Nu asiig gas gee do bi ka barrer, do wer kaak *Rabbin Iisa deltu barkin do Bunđi ho ña beriico tee. ²⁴ Min gee-ak taltu kadar Iisa in maajirnay ginno do wer-aka, ñu ñeptu markabna ho ñu aaniytu Kapernayuum, ñu baayiy bariyinji.

²⁵ Nu dakiig gas Iisa aar barrer ho ñu indiig aman : « Gem kol Tacco, kinj as anne kimin ? »

²⁶ Iisa telkiico aman : « Cokiyon, naako kaawe seene, ku bariyin sa, asaan nu berko tee ku aaytu. Yampa, ku bariyginno, asaan ku ibin ko baaco ta

gamin kuuk ajbay nu gintu. ²⁷ Nu kaawaako a zeedoŋ, kuu gase tee kaak taayaw ho kaak bera goye ka gaasdo. Yampa, dakoŋ zeedenno do tee kaak taaydo. Tee kaak taayaw-ak, ḥa nun *Roŋ gemor ko kaak yaako berinji, asaan Tanni Buŋ berdu maan kaak gaara kadar nu gin izinne min loci. » ²⁸ Nuur gay telkiji aman : « Nii gine maman a nii necin taat Buŋ rakiyo ? » ²⁹ Iisa telkiico aman : « Riy taat Buŋ rakiy-at, illa kuu aamine iŋ nunu kaak ḥa tabirtu. »

³⁰ Nuur gay diyiji aman : « Ya ki raka nii aamine iŋ kinke-ak, gaarni ja maan kaak ajbay kaak gaara kadar Buŋ kat tabiriñciŋ. Kiini gine maa ? ³¹ Awalle, do wiktin taat aginiyni goiy do goosiner, ḥu tee tee kaak ḥu koliy "maan" [‡]. Ansii ko, ḥu siirtu do Kitamner aman : "Buŋ berco tee kaak asa min kuwa ka Buŋdi. " » ³² Iisa telkiico aman : « Cokiyon, naako kaawe seene, ḥa Muusado kat berko tee kaak asa min kuwa ka Buŋdi, ḥaar kaak beraako tee kaak tař gay, ḥaar Tanni. ³³ Asaan tee kaak Buŋ beriyo, ḥaar ko kaak asa min kuwa ho bera goye do geemir. » ³⁴ Kar gee-ak kaawiji aman : « Gem kol Tacco, kun kawta, berguwaani tee ḥaar-aka. »

³⁵ Kar Iisa kaawiico aman : « Tee kaak bera goye kaak tař-ak, ḥa nun ko. Gem kaak as lotu, mey diyaagdo, ho ḥaar kaak aamin lotu, ibin diyaagdo tak-tak. ³⁶ Nun kaawkon ko a ku talintu, kar ku bal aamine. ³⁷ Ay gem kaak Tanni beriudu yaadu ase, ho ḥaar kaak asaadu, nu poocaagdo

[‡] 6:31 'maan' : ḥa tee kaak Buŋ bertu do gee ku Israyeel do goosiner (Ekzood 16.13-15).

bat. ³⁸ Nu poocaagdo-ak, asaan ya nu paay min ka samaaner, nu paay a naa gine riy ta ḥaar kaak ḥaamintu. Yampa, nu bal paaye a naa gine riy taat nu rakiy di. ³⁹ An ko riy taat ḥaar kaak ḥaamin rakiyo : min ḥuur kuuk ḥa beriiudu, nu rawtaado rakki minnisco, kar gay, do yiriy ta ba aaro, illa naa nooyinco min do muuti. ⁴⁰ Ka seener, an ko taat Tanni rakiyo : ay gem kaak talin nun Rojo ho kaak aamin inq nunu yaa gase goye ka gaasdo, ho nun gay, naa nooyinji do yiriy ta ba aaro. »

⁴¹ Min ḥaar-ak, *Yuudinna teestu osin Iisa asaan ḥa kaaw aman : « Nun tee kaak paay min ka samaaner. » ⁴² Nuur gay diytu aman : « Gem ḥaar-an, ḥa Iisa, ronji ka Yuusup-ak doo di ? Gi ibingig kuñ tacco inq yaaco. Maman ḥa kaawiy diñka a ḥa paay min ka samaaner ? » ⁴³ Kar Iisa gay telkiico aman : « Dakoñ osenno benanniko. ⁴⁴ Waan gediraado yaadu ase ya Tanni kaak ḥaamintu baldu iyinji. Ho ḥaar kaak asaadu gay, naa nooyinji do yiriy ta ba aaro. ⁴⁵ Do makaatamna ku nabiinnar, ḥu kaaw aman : "Buñ yaa 6ildiñ gee okinco. "§ Ay gem kaak cokiya kaaw ta Buñdi ho ica kaawoy yaa ase lotu. ⁴⁶ Ginno bat gem kaak talig Buñ, illa ḥaar kaak as min do Buñdi keeji di talga.

⁴⁷ « Cokiyon, naako kaawe seene : gem kaak aamina lotu gay, ḥaa gase goye ka gaasdo. ⁴⁸ Nun ko tee ka bera goye. ⁴⁹ Aginiyko tee tee kaak ḥu koliy maan do goosiner, kar inq taar-at sa, ḥu mattu di. ⁵⁰ Kar gay, ya gem tiya tee kaak paay min ka samaaner-ak, ḥa mataado. ⁵¹ Nun ko tee kaak paay min ka samaaner ho kaak bera goye. Gem kaak

§ **6:45** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 54.13.

tiya tee ḥaar-aŋ yaa gase goye ka gaasđo. Tee kaak naa bere-aŋ, ḥaar zir ka meendu. Naa berinji-ak a gee ku duniiner yaa gase goye kaak tař. »

⁵² Min ḥa kaawtu pa-ak, *Yuudinna teestu leese benannico aman : « Maman gem-aŋ kaawiy a ḥaate bere ziy kat gii tee ? »

⁵³ Iisa telkiico aman : « Cokiyon, naako kaawe seene, nun *Roŋ gemor, ya ku tiyaagđo zir ho ku siyaagđo baarir, ku gasaagđo goye kaak tař-aka.

⁵⁴ Gem kaak tiya zir ho siya baarir, ḥaar yaa gase goye ka gaasđo, ho nun gay, naa nooyin do yiriy ta ba aaro. ⁵⁵ Asaan zir, ḥaar tee kaak tař, ho baarir sa, ḥuur see kaak tař. ⁵⁶ Gem kaak tiya zir ho siya baarir-ak, ḥaar yaa gase goye in nunu ho nun sa yaa gase goye in ḥaara. ⁵⁷ Tanni kaak ḥaamintu, ḥaar goy mento ho nun sa goy do saan tanji. Ampaa ko, ḥaar kaak tiya zir yaa gase goye do saan tanto. ⁵⁸ ḥaar-aŋ ko tee ka tař kaak paay min ka samaaner. Na arro tee kaak aginiyko teetu, kar ḥu mattu di. Gem kaak tee tee ḥaar-aŋ, ḥaa gase goye ka gaasđo. »

⁵⁹ Iisa kaawiig kaawnay-aŋ do geeger ka Kaper-nayuum wiktin taat ḥa bildiy gee do ger ka salaaner ka Yuudinnar.

Dakin min gee ku aadaag Iisa rasga

⁶⁰ Min maajirnay dortu kaaw taat Iisa kaawtutat, daarinco diytu aman : « Kaaw-an taar rad aale. Waa yaa ooyinti ? »

⁶¹ Iisa gay iban tak kadar maajirnay leesa benannico. Kar ḥa kaawiico aman : « Kaawor-an erwig aditko walla ? ⁶² Kar di, kuu gine maman wiktin ta kuun talin nun *Roŋ gemor naa yeepe do wer kaak nu paaytu-aka ? ⁶³ Taar Ruwwin ta

Bunđi ko taat bera goye. Gem keeji di gediraado gine maanna. Kar gay, kaawin kuuk nu kaawiiko awalle-ak, ḥu asa min do Ruwwiner ho ḥu bera goye. ⁶⁴ Kar gay, do datikko, goy gee ku aamanno. » Iisa gay ibingig ko min do teesindi, ḥuur kuuk bal aamine in ḥaara ho ḥaar kaak asa gaarinji do adiney oki. ⁶⁵ Iisa kaawiico pey aman : « An ko kaaw taat nu kaawiiko min awalle : ya Tanni Buŋ bal bere botol do gemor, gem gediraado yaadu ase.

» ⁶⁶ Min ḥaar-ak, dakin min gee ku aadaag Iisa rasiiga, ḥu pooctu aasini. ⁶⁷ Kar Iisa indiig maajirnay ku orok in seera aman : « Kuŋ sa rakaan rasindu walla ? » ⁶⁸ Simon Piyer telkiji aman : « Gem kol Tacco, nin-aŋ gay, nii aade pey waa ? Kinke-aŋ ko kaak kaawa kaaw taat bera goye ka gaasdo. ⁶⁹ Ni iban ho ni aamina kadar kinke-aŋ ko kaak Buŋ doštū ho ḥa ḥaamtu. » ⁷⁰ Iisa gay telkiico aman : « ḥaar nun ko kaak dobiŋko, kuŋko kuuk orok in seer-aŋku. Kar gay, minninko, rakki, ḥaar seetanne. » ⁷¹ Wiktin taat Iisa kaawiy pa-ak, ḥa kaawa do bi ka Zuudas, ronji ka Simon Iskariyoot. ḥaar sa min do maajirnay ku Iisa kuuk orok in seera ho ḥaar ko kaak asaaji isine do Iisa.

7

Iisayeep Zeruzaleem do iidiner

¹ Min ḥaar-ak, Iisa uctu jaawe do kid ka Galile. Na rakaado ɓaawe do kid ka Zuude, asaan *agindaw ku Yuudinnar bariyaaga a ḥuu deenji. ² Do wiktin taar-at, iidin ta Yuudinnar taat ḥu koliy Tabernaakile as ko moota. ³ Kar sintay ku Iisa diyiji aman : « Uc ɓaa do kid ka Zuude, asaan anner

kat maajirnañ sa yaa tale riy taat ki giniyo. ⁴ Ya gem kaak raka a sinji yaa ale, ḥaar ginaado gamin inj cigile. Kin̄ gina gamin kuuk ajbay, ḥaar-ak samaane. Ginig gamin-an̄ do un̄co ka gee okin̄co, ansii kat, ḥuuñ ibine. » ⁵ Ka seener, maaniico sintay ku Iisa din sa aamanno in ḥaara. ⁶ Kar Iisa diyiico aman : « Wiktin taat naa ɓaawe bal nece misa. Ya lokon̄ gay, taar samaan ko ! ⁷ Gee kuuk do kid-an̄, ḥuur pooacaakonno. Kar gay, ḥu oyaanno nunu, asaan nu kaawaaco seene do bi ka gamin kuuk samaanno ḥu giniyo. ⁸ Kuñ ɓaan̄ do iidin-anta. Nun gay ɓaadō misa, asaan wiktiner bal nece misa. » ⁹ Min ḥa kaawiico pa-ak, ḥa daktu do kid ka Galile.

¹⁰ Wiktin taat siñtay ku Iisa deettu do iidin-at, ḥaar oki ɓaawtu inj cigile, ḥa bal gaare ziy. ¹¹ Do wiktin taat gee iidiyiyo, agindaw ku Yuudinnar bariyiiga ho ḥu indiy aman : « ḥaar kat moo ? » ¹² Gee dakina kuuk hadir do iidin-at meeliy benannico do bi ka Iisa. Daarin̄ kaawa aman : « Gem-an̄, ḥaar selleñ. » Kar daarin̄ gay diya aman : « Na caaciya gee. » ¹³ Kar gay, ḥu semsuma di, asaan ḥu gina kolaw paa agindaw ku Yuudinnar yaa dorin̄ kaawinco-aku.

¹⁴ Do wiktin taat iidin-at ottu datko, Iisa un̄jitu do *ger ka Bun̄di ho ḥa teestu ɓilde gee. ¹⁵ Gee ku cokiyaga-ak ajbiytu ho ḥu diytu aman : « Maman gem-an̄ ibiniy gamin dakina, kar ḥa bal garkiyen di ? »

¹⁶ Iisa gay telkiico aman : « Garaan taat nu garkiyiko-an, taar asdo min do meendu, kar gay, ta asa min do Bun̄ kaak ḥaamintu. ¹⁷ Ya gem raka

gine maan kaak Buŋ rakiyo, ɳaa ibine ya 6ildinduaŋ asa min do Buŋdi wal nu garkiya gee inj kaar ka meendu di. ¹⁸ Ya gem kaak garkiya inj kaay ka meenji di, ɳaar raka a siŋ ku meenji yaa ale. Kar gem kaak gina riy a siŋ ku ɳaar kaak tabirga yaa aleŋ gay, ɳa kaawa seene ho ɳa ginaat riyoy inj botilti. ¹⁹ ɳaar Muusa ko kaak berko *gaanuun, kar minninkoŋ gay, ginno gem rakki oki kaak karmiyaaga. Pa-ak gay, maa di ku rakiin deendu ? » ²⁰ Gee-ak telkiji aman : « Ki gin aaris do kaaŋ wal maman ki kaawiy a ni rakaan dee ? »

²¹ Iisa kaawiico aman : « Nun gin maan rakki di ho okinjko ku ajbiytu. ²² Muusa kaawko a kuu *dukumguwe selño do kooginko kuuk miday. Kar maanna-an, ɳa Muusado kat teesga, ɳu aginiyji. Inj taar-at ko, yiriya ta sabitdi sa, ku dukuma di selño. ²³ Ya yiriya ta sabit oki, ku dukuma selño do gemor ho ku niggigdo gaanuun ka Muusa, maa di ku dapiŋiidu ya nu cool gem do yiriya ta sabitdi ? ²⁴ Dakoŋ obenno rikimit do maan kaak gee taliy di. Kar gay, pakiroŋ do botol ta seener. »

²⁵ Min gee kuuk goy Zeruzaleem, daarin kaawtu aman : « Na ɳaar-an doo ko kaak ɳu bariyyi a ɳuu deenji-aka ? ²⁶ Talon ! Di ɳaar doo ko kaawa pey do datik ta geemir-aŋka ? Kar aginduwte kaawgijido maanna-an gay maa ? Di wal ɳu ibinig ko kadar ɳa ɳaar ko Masi kaak Buŋ doþtu ? ²⁷ Zer, ɳaar-an gay, gee ibingig aginiyji. Kar gay, Masi kaak Buŋ yaa tabire-ak, gee ibinaado wer kaak ɳaa ase. »

²⁸ Kar do wiktin taat Iisa garkiyiy gee do ger ka Buŋdi-ak, ɳa kaawtu rada aman : « Anj kat ku ibingin tabi ? Ku iban wer kaak nu asiyo walla ?

Nun bal ase inj ta kaar di. Kar waan kaak tabirintuanj gay, ḥaar ka amaanner ho kunj ibingigdo. ²⁹ Nu ibingiga, asaan nu asa min do weriy ho ḥaar ko kaak tabirintu. » ³⁰ Hiyya, ḥu teestu bariye botol taat ḥuu obinji, kar ḥu bal gedire asaan wiktiney goy misa. ³¹ Min ḥaar-ak, gee dakina aamintu in ḥaara ho ḥu kaawiy aman : « Ya Masi ase-ak, ḥaa gine gamin kuuk ajbay pak ḥuur kuuk gem-aŋ gintu walla ? »

Pariziyenna raka obin Iisa

³² Wiktin taat *Pariziyenna dortu gee semsuma do bi ka Iisa, ḥuura in agindaw ku gay satkiner, ḥu ḥaamtu gee a ḥu baa obin Iisa. ³³ Iisa gay kaawtu aman : « Nun goy pey inj kunjko do wiktin sooda, kar kat naa yeepe gasinj ḥaar kaak tabirintu. ³⁴ Kuun bariyindu ho ku gasaanno, asaan ku gediraado baawe wer kaak nun, naa baawe. » ³⁵ *Yuudinna teestu kaawe benannico aman : « ḥaar baa momon ga nam gee gasiigdo kare ? Wal ḥa baa wer kaak Yuudinna goiyi inj Grekna, wal ḥa baa 6ildinj Grekna doo walla ? ³⁶ ḥa kaawiite aman : “ Kuun bariyindu ho ku gasaanno, asaan ku gediraado baawe wer ka nun, naa baawe. ” Kar kaawoy-an gay raka kaawe maa ? »

Amay kuuk bera goye do geemir

³⁷ Yiriya ta gaase ka iidiner, taar yiriya ta yaarko. Yiriya taar-at ko, Iisa peytu datik ta geemir ho ḥa teestu kaawe rada aman : « Ya gem kaak ibin diyaaga, illa ḥaadu ase ho ḥaa see. ³⁸ ḥaar kaak aamin inj nunu, ar ḥa gas od ta amiydi do gelbinez. Ampaa ko, amay kuuk bera goye yaa gade min do gelbinez ar taat ḥu kaawtu do Kitamner. »

³⁹ Wiktin taat Iisa kaawtu pa-ak, ḥa kaawa do bi ka Ruwwin ta Buñdi taat gee kuuk yaa aamine iñ ḥaara yaa gase. Sando, wiktin taar-at, Ruwwin-at bal ase misa, asaan Iisa, Buñ bal darjiyin̄ misa.

Gee meela do bi ka Iisa

⁴⁰ Min gee dorig kaawin-ak, daariñ diytu aman : « Gem-anj, ḥaar Nabiin̄ce kaak tañ kaak ḥu kaawtu awalle a ḥaa ase-aka. » ⁴¹ Daariñ gay kaawtu aman : « ḥaar ko *Masi kaak Buñ dobtu. » Kar daariñ gay diytu aman : « Masi ke amilaado min kiñ ka Galile, ⁴² asaan ḥu kaaw do Kitamner kadar Masi yaa amile min baa ta Dawuud ho ḥaa ase min Beteleyem, geeger ka Dawuud. » ⁴³ Ansii ko, gee meeltu benannico do bi ka Iisa nam ḥu eertu. ⁴⁴ Daariñco raka obiñ Iisa, kar gay, ḥu bal gedire.

⁴⁵ Gee kuuk ḥu ḥaamtu a ḥuu obiñ Iisa yeepu do wer kaak agindaw ku gay satkiner iñ *Pariziyenna goyiyo. Kar agindaw-ak indiig aman : « Maa di ku obgigdo Iisa ? » ⁴⁶ Nu telkiico aman : « Ginno gem kaak yaa gedire kaawe ar kaawin kuuk Iisa kaawtu aŋkure. » ⁴⁷ Kar Pariziyenna diyiico aman : « Kunjko-anj oki, ḥa rawtiñkoñ ko ? ⁴⁸ Min ginte Pariziyenna, ginno rakki kaak aamin iñ Iisa, yoo aginduwte oki. ⁴⁹ Nuur kuuk aamin iñ Iisa-ak, ḥuu ibingigdo *gaanuunte. Nuur gee kuuk surpiye ! »

⁵⁰ Nikodeem oki goy iñ Pariziyenna-aku. ḥaar ko kaak yiriy rakki dakig gas Iisa. Do wer-ak, ḥa uctu ho ḥa kaawiico do Pariziyenna-ak aman : ⁵¹ « Gaanuunte diya a gi gediraado obe gemo iñ taaranta ! Illa ya gi dor ja min do biy ho gi ibin maan kaak ḥa gintu. » ⁵² Nuur gay telkiji aman : «

Naar kiŋ sa min Galile wal maa ? Garkay ja do Kitamner kat kii ibine kadar nabiinče amilaado bat min Galile. »

[53 Min ḥaar-ak, ḥu totirtu, ay gem di deettu do geriy.

8

Daatik taat kokina mitik kara

¹ Kar Iisa gay uctu, ḥa coktu ka koot ka Olibiyennar.* ² Kar ka kawtinti inj kawtir kawtira, ḥa yeepu, ḥa unjitu do *ger ka Bunđi ho gee okinco asig gasa. ḥa goytu ho ḥa teestu 6ildinco. ³ Hiyya, agindaw ku gaanuundi inj *Pariziyenna obtu geem taat kokina mitik kara. ḥu iyiit datik geemir do unji ka Iisa. ⁴ Kar ḥu kaawiji do Iisa aman : « Gem kol Tacco, talu, ni obit geem-an kokina mitik kara. ⁵ Do bi ḥaar-ak ko, Muusa siirtu do *gaanuunte a geem taat gina ansi-ak, ḥuu zeerin inj dampay nam ḥuu deenti. Kar kiŋ gay, kaawoŋ maa ? »

⁶ ḥu indiig pa-ak, asaan ḥu rakiy a ḥaa dee jookumo, ansii kat, ḥuu gase botol taat ḥuu obinji. Iisa gay onig kaay ho ḥa teestu siire inj perney keder. ⁷ ḥu wakiliy wakiliy inde, kar Iisa jaaltu kaay ho ḥa kaawiico aman : « Minninko, kaak ginno zunuubinna, ḥa ic dambi awalle ho ḥa zeerta. » ⁸ Kar ḥa ontu pey, ḥa teestu siire pey keder. ⁹ Min ḥu dortu pa-ak, ḥu teestu amile rakki rakki, min jaminna yoo ku ḥaada, dak ko Iisa keeji di inj daatik taat pey datko-ata. ¹⁰ Kar Iisa jaaltu

* **8:1** ‘koot ka Olibiyennar’ : Koot-ak, ḥu koliig pa-ak, asaan ḥa gin et dakina kaak ḥu koliy Olibiye.

pey kaay, ḥa indiit daatko-at aman : « Nu moon di gee kuuk obiŋke-aku ? Moon di kuuk sakkiyinŋke-aku ? » ¹¹ Ta telkiji aman : « Gem kol *Rabbiney, ginno yoo gemo. » Naar gay telkiitit aman : « Nun sa naake rasiŋke. Baa ho dak ginenco pey zunuubinna. »]†

¹² Iisa kaawiico pey do gee ku cokyaaga-ak aman : « Nun ko portikaw ta duniiner. Naar kaak aadaanu jaawaado do gondikor, kar gay, ḥaa gasin portikaw taat bera goye. » ¹³*Pariziyyenna kaawiiji aman : « Ki kaawa do bi ka meenjiŋ di, ansi-ak, kaawon, gee icaatdo. » ¹⁴Iisa gay telkiico aman : « Ya nun kat kaawa do bi ka meendu sa, kaawor, taar ka seener, asaan nun iban wer kaak nu asiyo ho wer kaak nu baayiyo. Kar kun̄ gay ibanno wer kaak nu asiyo ho kaak nu baayiyo. ¹⁵Kun̄ dukuma seriine ar taat gee giniy di. Nun gay dukumaado seriin ansi. ¹⁶ Ya nun kat diya kaaw gay, tanto seene, asaan nun keeduđo, kar gay, in̄ Tanni kaak tabirintu-ak, nin sawa. ¹⁷ Do *gaanuunko, gee garkiyaat kaaw taat kaawa aman : “ Ya kaaw ta saadinna seer as werti rakki, kaaw-at ka seener. ”‡ ¹⁸Nun kaawa do bi ka meendu di ho Tanni kaak tabirintu sa kaawa do bir. » ¹⁹Gee-ak indiig Iisa aman : « Takkon̄ gay goy momo ? » Naar gay telkiico aman : « Wala ku ibinginu, wala ku ibingig Tanni. Ya ku ibinginu, ku ibingig Tanni oki. »

²⁰ Iisa kaawiig kaawnay-an̄ wiltin taat ḥa bildiy gee do ger ka Bunđi, moota in̄ wer kaak gee beriy

† **8:11** Wer ka gase kaawor 7.53-8.11 ginno do makaatamna daariŋ ku Bunđi kuuk ḥu siirtu min awalle in̄ kaaw ta Grek. ‡ **8:17** Wer ka gase kaawor do Deteronoom 19.15.

maan do Buŋdi. Kar ɳu bal obinji, asaan wiktiney goy misa.

Iisa ko kaak goya

²¹ Iisa kaawiico pey aman : « Nun, naa deete. Ya nu deete, kuun bariyindu, kar gay, ku gasaanno, kuu mate ij zunuubinniko. Ku gediraado baawe wer kaak nu ɓaayiyo. » ²²*Agindaw ku Yuudinnar teestu kaawe benannico aman : « Na kaawiy a gee gediraado baawe wer kaak ɳa ɓaayiy-an, ɳa raka dee ziy walla ? » ²³ Iisa telkiico aman : « Nun asa min kuwa, kar kuŋ gay min keder. Kuŋ min do duniin-anta, kar nun gay min ka samaaner. ²⁴ Inj taar-an ko, nu kaawiiko aman : “ Ku asa mate ij zunuubinniko. ” Ka seener, ya ku aaminaado kadar ‘nun kaak goya’\$, ku asa mate ij zunuubinniko. » ²⁵ Kar ɳu indiig aman : « Kijke waa ? » Iisa telkiico aman : « Min awalle, nu kaawko a maa ? ²⁶ Nu gin kaawin dakina do bi kaŋko ho naakodeenco. Nu gaara do duniiner kaawin kuuk ɳaar kaak tabirintu beriidu di, ho ɳaar gay kaawa seene. »

²⁷ Gee-ak, ɳuur bal ibine kadar ɳa kaawiico do bi ka Tacco Buŋ. ²⁸ Ampaa ko, Iisa kaawiico aman : « Wiktin taat ku asiy jaalindu, nun *Ron gemor, ku asiy ibine kadar ‘nun kaak goya’. Ku asiy ibine pey kadar riy taat nu giniy-an, ta meendudo, kar gay, nu kaawaako taat Tanni Buŋ gaariidu. ²⁹ Naar kaak tabirintu goy ij nunu. Na balnu rasin keedu, asaan nu gina doo maan kaak ɳa elgiyo.

§ **8:24** ‘nun kaak goya’ : Siŋ ɳuur-an gaara siŋ ku Buŋdi do Jamaw ta Awalle (Ekzood 3.14-15).

» ³⁰ Wiktin taat Iisa kaawiy pa-ak, gee dakina aamintu ij ḥaara.

Horrina ij ḥerrina

³¹ Kar do *Yuudinna kuuk aamin ij ḥaar-ak, Iisa kaawiico aman : « Ya ku obit kaawor-an bombo, kuu kuuniye maajirnar kuuk tař. ³² Ku asiy ibine seen taat kaawa do bi ka Buñdi ho seen-at yaako giniňko horrina. » ³³ Nu telkiji aman : « Nini min tamba ta Ibraayim ho ni ḥerrinno bat ku gemor. Maman ki kaawiy a nii gine horrina ? » ³⁴ Iisa gay telkiico aman : « Cokiyon, naako kaawe seene : ay gem kaak gina zunuubinna, ḥaar berre ka zunuubinnar. ³⁵ Berre-ak, ḥaar kuunaydo roj ka geero, kar gay, roj ka geer-ak goy roj ka geer di. ³⁶ Ya Roj ka Buñdi kat imilaako min do ḥerriňkaw, ku asa kuuniye horrina ka seener. ³⁷ Nu iban kadar ku amil min tamba ta Ibraayim. Kar ku rakaan deendu asaan ku poocit kaawor. ³⁸ Nun kaawaako maan kaak Tanni gaariidu. Kar kuňko gay gina taat takko kaawiiko. » ³⁹ Nu telkiji aman : « Nin, tanni, ḥaar Ibraayim. » Kar Iisa kaawiico aman : « Ya ka seener, kuň koogin ku Ibraayim-ak, kuu gine ar taat ḥa gintu. ⁴⁰ Diň gay, ku rakaan deendu. Maa di ? Ku rakiin deenduanj, asaan nu kaawaako seen ta Buñdi. Ibraayim, ḥhaar ginno tak-tak maan ar ḥaar-aňka ! ⁴¹ Kuňko, ku gina gamin kuuk takko giniy di. » Nuur gay telkiji aman : « Nin buuminno, tanni, ḥhaar rakki di, ḥhaar ko Buñ-aj di. » ⁴² Iisa diyiico aman : « Ka seener, ya Buñ kat Takko, kuun elindu, asaan nun sa asa min do Buñdi, ḥhaar kat ḥaamintu. » ⁴³ Maa di ku ibingitđo taat nu kaawiiko-anta ?

Ku ibingitdo-ak, asaan ku gedarro icin kaawor. ⁴⁴ Takko kaŋko, ɳaar *Seetanne. Ku el gine gamin kuuk ɳa rakiyo. Min do teesindi sa, ɳaar usin dee ka geemir. ɳa kaawdo seene, asaan ginno seen loci. Ya ɳa raadaw, ɳa kaawa kaaw taat tanji di, asaan ɳaar ko gay raadindi ho ɳa tacco ka gay raadindi. ⁴⁵ Kar nun gay, nu kaawa seene. Inj taarat ko, ku aaminginno. ⁴⁶ Waan minninko yaadu diye kaaw kadar nu gin zunuubinna yoo rakki oki walla ? Ya nu kaawaako seene, maa di ku aamanno do kaawor. ⁴⁷ Ya waan gin gem ka Buŋdi, ɳaar cokiyə kaawin ku Buŋdi. Kar kuj gay, ku cokaydo, asaan ku gee ku Buŋdidō.

Iisa iŋ Ibraayim

⁴⁸ *Agindaw ku Yuudinnar kaawiji do Iisa aman : « Ya ni kaawa a ki min *Samari ho ki gin aarid do kaan, kaaw-an ka seenerro walla ? » ⁴⁹ Naar gay telkiico aman : « Nun bal gine aarid, kar gay, nu bera horoomin do Tanni ho kuj gay bergidudo horoomine. ⁵⁰ Nun baraydo ozile ka meendu, kar gay, gin waan ka pey kat rakaaga ho kaak asa tale baat ta kaaw-anta. ⁵¹ Cokiyon, naako kaawe seene : gem kaak obit kaawor-an bombo, ɳa mataado tak-tak. »

⁵² Agindaw ku Yuudinnar diyiji aman : « Diŋkaŋ, ni iban kadar aarid obiŋciŋ. Ibraayim, ɳaar mat ko. Ho nabiinna oki, ɳuur mat ko. Kar kinke gay, ki kaawiy a gem kaak obit kaawon bombo, ɳaar mataado tak-tak. ⁵³ Tatte Ibraayim, ɳaar mate. Ki pakira kadar kinj kat tatik pakgiga walla ? Nabiinna oki, ɳuur mate. Do tanji-at, kinj gay waa kina ? » ⁵⁴ Iisa gay telkiico aman : « Nun

baraydo ozile ka meendu. Ya nu bariya ozile ka meendu-ak, ta ginno baati. Njaar kaak ozilaanu, njaar Tanni. Ku diya a njaar ko Buñko. ⁵⁵ Ka seener gay, kuj ibingigdo ho nun kat ibingiga. Ya nu diya a nu ibingigdo, nun sa yaa gine raada ar kujko. Kar gay, nu ibingiga ho nu obit kaawoy bombo. ⁵⁶ Min Ibraayim goy misa inj odinay, nja pakir do yiriya ta weendu ho nja aaciy dakina. Kar min nja taliit yiriya-at, adiy gintu portik aale. » ⁵⁷ Agindaw ku Yuudinnar diyiji aman : « Kiñ, elginan bal nece misa orok beey-añ di, ki talig ko Ibraayim walla ? » ⁵⁸ Iisa telkiico aman : « Cokiyon, naako kaawe seene, min Ibraayim nju bal ween misan di, nun goy ko. » ⁵⁹ Min nja kaawtu pa-ak, nju soktu dambay a nju zeerinji. Hiyya, Iisa toopintu inj gee, nja amiltu min ger ka Buñdi ho nja deettu.

9

Pile ka noolol

¹ Yiriya rakki, Iisa biraw ho do botildi, nja gastu noolo. Min nju weeyig di, njaar nool ko. ² Min *maajirnay taliiga, nju indiig Iisa aman : « Gem kol Tacco, gem-añ, min nju weeyig di, nja nool ko. Njaar kat gin zunuubinna, wala aginiyji kat gin zunuubinna ? » ³ Iisa telkiico aman : « Gem-añ nooltu-añ, wala do bi ka zunuubinna ku aginiyji, wala ku meenji. Nja nooltu-añ a gee yaa tale maan kaak Buñ yaaji gine. ⁴ Min pat goy misa, illa gii ginin riy ta njaar kaak njaamintu. Aando asaw ho do aando-an, gem gediraado gine riyo. ⁵ Min nun goy misa do duniiner, nun portikaw ta gee ku duniiner. » ⁶ Hiyya, min Iisa kaawtu pa-ak, nja

pictu ulñay ho ña liiptu golño. Kar ña torziig golño-ak do odin ku nool-aka. ⁷ Kar ña diyiji aman : « Baa acig odinan do koriy taat ñu boktu ñu koliy Silowe. » (Siñ kuuk Silowe-ak diya a « tabire ».) Hiyya, nool-ak daktu ac odinay. Min ña acgu, odinay piltu karaj. Kar ña yeepu do geriy. ⁸ Mutkiyyiy in gee kuuk talig wiktin taat ña ociy-ak indiy ziñkico aman : « Gem-añ ar nool kaak goyguy oce-ak doo ? » ⁹ Daarinco diya aman : « Hii, ña ñaara. » Daarinco gay aman : « Ha'a, ña ñaarro. Gem-añ ar ñaar di. » Kar ñaar gay telkico aman : « Ka seener, ña nunu ko. » ¹⁰ Nu indiig aman : « Kar maman odinan piltu ? » ¹¹ Naar gay telkiico aman : « Gem kaak ñu koliy Iisa kat liip golño, ña torziig do odinar kar ña diyidu aman : "Baa acig odinan do koriy ta Silowe. " Nu baawtu, nu dakiig aca, ek di, nu teestu tale. » ¹² Nu indiig pey gem-ak aman : « Kar diñ gay, ña moo ? » Ña telkiico aman : « Baana ! Nu ibanno wer kaak ña deettu. »

Pariziyenna indaag nool ka pile

¹³ Gem kaak awalle nool-ak, ñu iyiig do uñco ka Pariziyennar. ¹⁴ Sando, yiriy taat Iisa liiptu golño in ulñay ho ña piliig odin ku nool-ak, ta yiriy ta *sabitdi. ¹⁵ Pariziyenna oki indiig gem-aka a ña ginji maa do odinan ñu piltu. Ña diyico aman : « Ña torzidu golin do odinar, kar nu dakiigu aca, ek di odinar piltu. » ¹⁶ Pariziyenna daariñ diytu aman : « Gem-añ, ñaar asdo min do Buñdi, asaan ña karmaydo *gaanuun kaak kaawa do bi ka yiriy ta sabitdi. » Daarinco gay diytu aman : « Ya gem-añ gin zunuubinna, maman ñaa gine gamin ku ajbay ? » Min ñaar-ak, ñu eertu. ¹⁷ Nu indiig pey nool

kaak pil-ak aman : « Kin̄ke gay pakira maa do bi ka gem kaak pilig odinañ ? » Na telkiico aman : « Naar nabiinçe. »

¹⁸ Kar gay, agindaw ku Yuudinnar aamanno kadar ḥu weeyig gem-an̄ noolo ho diŋ odinay pile. Ampaa ko, ḥu koliig aginiyji. ¹⁹ Kar ḥu indiig aman : « Gem-an̄ roŋko walla ? Ka seener, min ku weeyig di, ḥa nool ko walla ? Din̄ gay, maman ḥa taliyo ? » ²⁰ Aginiyji-ak telkiico aman : « Hii, ḥa roŋni ho min ni weeyig di, ḥaar nool ko. ²¹ Kar ni ibanno maman odinay piltu. Ho ni ibanno gem kaak pilgu. Indon̄ meen̄ji, ḥaar sa tatik ko nec ḥaako kaawe. » ²² Aginiyji kaawtu ansi-ak, asaan ḥu gina kolaw do agindaw ku Yuudinnar. Ka seener, agindaw-ak deet ko kaawco kadar ay gem kaak kaawa a Iisa ko Masi kaak Buŋ dobtu, ḥuu atkinji min do gerco ka salaaner. ²³ In̄ taar-at ko, aginiyji ku nool-ak diytu aman : « Indon̄ meen̄ji, ḥaar sa tatik ko nec ḥaako kaawe. »

²⁴ Pey *Pariziyenna koliig gem-ak ka seeriŋkar ho ḥu diyiji aman : « Kaaw ja seen taat Buŋ ween̄ciŋ ! Nin iban kadar gem kaak cooliŋciŋ-an̄, ḥhaar gin zunuubinna. » ²⁵ Gem-ak telkiico aman : « Nu ibanno ya ḥa gin zunuubinna wala ḥa bal gine. Kar gay, nu iban maan rakki di : awalle nu noolo, diŋ gay, nu talaw. » ²⁶ ḥu indiig pey aman : « Naar ginjiŋ maa ? Maman ḥa piliig odinañ ? » ²⁷ Na telkiico aman : « Nun kaawkoŋ ko, kar ku bal icin kaawor. Kar ku indaan pey maa ? Kun̄ko oki raka gine maajirnay walla ? » ²⁸ ḥu uciiji aman : « Na wanjiŋ, kiŋ kat *maajirinçey ! Nin-an̄ maajirin ku Muusa. ²⁹ Ni iban kadar Buŋ kaawji do Muusa,

kar gay, gemon-aj, ni ibanno wer kaak ḥa asiyo. »
 30 Gem-ak telkiico aman : « Way, nun-aj ajbiye !
 Gem-aj kat pilig odinar ho ku ibanno wer ka ḥa
 asiyo ! 31 Gi iban tak kadar Buŋ ooydo kaaw ta
 gem kaak gin zunuubinna, kar gay, ḥa ooya gem
 kaak karmiyaaga ho gina taat Buŋ rakiyo. 32 Min
 kilgiye ka duniiner, gi bal dore tak-tak gem kat pil
 odin ku gemor kaak ḥu weeyig noolo. 33 Ka seener,
 gem-aj, ḥhaar as min do Buŋdi, yampa, ḥa gediraado
 giniŋ maanna-ajka. » 34 Pariziyenna-ak telkiji
 aman : « Kiŋ din sa, min ḥu weençiŋ di, ki miin ko
 in zunuubinna, kar ki raka ɓilde kuŋ waa ? » Min
 ḥhaar-ak, ḥu atkiig kara.

35 Min Iisa dortu kadar ḥu atkiig gem-aka, ḥa
 deettu bariyinji. ḥa dakiig gasa ho ḥa kaawiji
 aman : « Ki aamina inj nun *Roŋ gemor walla ?
 » 36 Gem-ak telkiji aman : « Gem kol *Rabbiney,
 ḥhaar waa kaak naa aamine inj ḥaara ? » 37 Iisa diyyiji
 aman : « ḥa nun ko kaak ki taliy kaawijij-ajka.
 » 38 Hiyya, gem-ak kaawiji aman : « Rabbine, nu
 aamin inj kinke. » Min ḥa kaawtu pa-ak, ḥa dersitu
 do unji. 39 Kar Iisa kaawiji aman : « Nun as do
 duniiner a dukume ka seriiner yaa kuuniye : kuuk
 tallo asa tale, ho kuuk talaw gay asa gine noolna.
 » 40 Pariziyenna daarinj kuuk goy do serpey ta Iisa
 doriit kaawoy-ata ho ḥu indiig aman : « Ki pakira
 a nin sa noolna walla ? » 41 Iisa telkiico aman : «
 Ya kuŋ kat noolna, ku bal gine zunuubinna. Kar
 gay, uudin taat ku kaawiy a ku talaw, ansii ko, ku
 goiy inj zunuubinnikon di. »

Danjil ta tamgir iŋ gay gooyindi

¹ Iisa kaawiico pey aman : « Cokiyon, naako kaawe seene : ya gem dob min do joli, ḥaar kokino ho ḥa bandin̄ce. ² Kar gay, ḥaar kaak unja min do botildi, ḥaar kat gay gooyindi. ³ Gem kaak gooya wer geer yaaji pile botol. Tamgi iban gaayay, ḥa koliig rakki rakki iŋ siŋco ho ḥa imiliig kara. ⁴ Ya ḥa imiliig okin̄co, ḥaar ogiriico ho ḥuur gay aadiig min aaro, asaan ḥu ibingiga. ⁵ Kar gay, ḥu aaddo gem kaak ḥu ibingigdo. Ya ḥu dor gaay ta gem kaak ḥu ibingigdo, ḥuu gade minniney serek. »

⁶ Min Iisa deliicot danjil-ata, gee bal ibine baati.

⁷ Ampaa ko, Iisa diytu pey aman : « Cokiyon, naako kaawe seene : nun ko dibir ka wer kaak tamgi goyoyo. ⁸ Gee kuuk as awalle, ḥuur kokinay ho ḥu bandina, kar tamgi gay bal ooyin̄co. ⁹ Nun ko dibir ka wer kaak tamgi goyoyo. Gem kaak aada min lotu, ḥaa gase jile. Naa unjiguwe, ḥaa amilguwe ho ḥaa gase tee. ¹⁰ Kokin asiy kokiniyo, ḥa diiyig gee ho ḥa nigiyo. Nun gay, nu as a gee yaa gase goye kaak tāb. ¹¹ Nun ko gay gooyindi kaak tāb. Gay gooyindi kaak tāb-ak, ḥaar yaa ooye muut do bi ka tamgiy. ¹² Gem kaak ḥu gidiyig gidiyen di, tamgi-ak kunjido. Ampaa ko, ya ḥa tala pulkina* asa di, ḥaa gade, ḥaa rasiŋ tamgi-aku. Kar pulkin gay yaa totiriŋco. ¹³ Gem kaak ḥu gidiyig gidiyen di-ak, ḥaar isgigdo iŋ tamgi. ¹⁴⁻¹⁵ Nun ko gay gooyindi kaak tāb. Nu ibingig tamgir ho ḥuur sa ibinginu. Nu ibingigu ar Tanni ibinginu ho nun oki ibingig Tanni. Naa bere zir naa mate do bi ka tamgir. ¹⁶ Nu gin pey tamgi ku pey kuuk bal

* **10:12** ‘pulkina’ : Werin daariŋ, ḥu kolaag a ‘kulkina’ wala a ‘pilgay’.

unje misa inj eeñco. Illa naa iyinco a ñuu ñume inj eenco. Ampaa ko, ñuu cokiye gaayar ho ñuu gine hidbin rakki, ho gay gooyinco oki rakki. ¹⁷ Tanni, ñaar elgiinu, asaan naa bere zir do muuti, kar naa gasinji pey ya nu nooye. ¹⁸ Ginno gem kaak yaan deendu, nu meendu ko bera zir do muuti. Nu gin botol taat naa mate ho nu gin gudurre taat naa nooye. Añ maan kaak Tanni kaawiidu a naa gine. »

¹⁹ Min agindaw ku Yuudinnar doriit kaaw ta Iisa-at, ñu eertu werin seera. ²⁰ Dakinuwco kaawtu aman : « Gem-añ, ñaar oliyo ho ña gin aarid. Maa di ku cokiyiy kaawoy ? » ²¹ Kar daarin gay diytu pey aman : « Bat, gem-añ, ñaar oliydo. Na bal gine aarid. Maa olivir kaak kaawa ansi ! Oliy kat gedirgyl pile odin ku noolnal walla ? »

Yuudinna poocig Iisa

²² Wiktin taar-at, ta siteener ho ñu iidiya iidin ta pile ka *ger ka Bundi Zeruzaleem. ²³ Do menaw ku iidiner-ak, yiriy rakki, Iisa kaariy atta do ger ka Bundi-aka. Kar ña peytu do kelim taat ñu koliy kelim ta Selemaan. ²⁴ Yuudinna daarin ñumtu pey do unji ho ñu diyiji aman : « Kimin ja kat kiini mine ? Kaawni warañ ya kinke-añ ko Masi kaak Buñ doþtu wala kawwi ! » ²⁵ Iisa gay telkiico aman : « Nun kaawkoñ ko, kar ku bal icin kaawor. Gamin kuuk nu gintu inj gudurre ta Tanni kaawa ko warañ do bi kanto. Gamin-añ nec ko kuu ibine kadar nun ko kaak Buñ tabirtu. ²⁶ Kar gay, ku bal aamine, asaan ku tamgirro. ²⁷ Ar tamgi kuuk cokiyaat gaay ta gay gooyinco, geendu sa cokiyaat gaayar. Nu ibingigu ho ñu aadaanu. ²⁸ Nu beraaco

goye ka gaasđo. Nu mataado tak-tak ho ginno gem kaak nec gaamiņco min do pisindu. ²⁹ Tanni kaak berduugu-ak, ḥaar gin gudurre pak gee okiņco. Ginno gem kaak nec gaame maan min pise ka Tanni. ³⁰ Nunu iŋ Tanni, nin rakki di. »

³¹ Min *Yuudinna dortu pa-ak, ḥu ipintu dambay a ḥuu zeerinji ḥuu deenji. ³² Kar Iisa gay kaawiico aman : « Nu gin gamin dakin kuuk ajbay do unko iŋ gudurre taat Tanni beriidu. Ku talig iŋ odinko. Min gamin-aŋ, ka moo ku rakiin deen iŋ dambay ? » ³³ Yuudinna diyiji aman : « Ni diyaacino do bi ka maan kaak samaane ki gintu. Ni rakiŋ dee-ak, asaan ki niga biŋ iŋ Buŋ. Kin kat gem di, kar ki gina ziŋ ar Buŋ ! »[†] ³⁴ Iisa telkiico aman : « Nu siir do *gaanuunko kadar Buŋ kaaw aman : " Kuŋko ko buŋnay. " [‡] ³⁵ Ansi-ak, ḥuur kuuk cokiyaat kaawoy, ḥu kolaag a 'buŋnay' ho gee iban kadar gee siimaatdo kaaw ta Buŋdi. ³⁶ Kar nun gay, Buŋ dobintu ho ḥa ḥaamintu do duniiner. Kar maman ku diyidu kaawo a nu niga bir iŋ Buŋ wiktin taat nu kaawtu a nu Roŋ ka Buŋdi ? ³⁷ Ya nu ginno riy ta Tanni, dakonnu aaminindudo. ³⁸ Kar ya nu gina riy ta Tanni gay, ya ku aaminginno oki, aaminoŋ iŋ gamin kuuk nu gintu-aku. In taar-at ko, kuu ibine waraŋ a Tanni goy iŋ nunu ho nun sa goy iŋ ḥaara. » ³⁹ Agindaw ku Yuudinnar teestu pey bariyinji a ḥuu obinji, kar gay, ḥa paka di. ⁴⁰ Iisa yeepetu pey aar barre ka Zurdan do wer kaak Yaaya-Batist *batiziyiy gee awalle ho ḥa goytu do wer-aka. ⁴¹ Gee dakina asilji

† **10:33** Wer ka gase kaawor do Lebitik 24.16. ‡ **10:34** Wer ka gase kaawor do Soom 82.6.

ho ɳu diyiji aman : « Yaaya bal gine yoo maan rakki oki ka ajbay, kar kaawoy taat ɳa kaawtu do bi ka Iisa gay, taar as do botilti. » ⁴² Hiyya, gee dakina kuuk 6aa do wer-ak aamintu inj Iisa.

11

Muut ta Lazaar

¹⁻² Gin gem rakki, sinji Lazaar. Na goy do hellin ta Betani inj sintay ku daadì, Mariyam inj Maart. Mariyam gay, taar ko taat kockicji itir do asinji ku *Rabbin Iisa ho ta sooyjig inj duruwti. Kar yiriy rakki, Lazaar-ak galtu raduwa. ³ Sintay-ak ɳaamiji gem do Iisa a ɳaa mininji. Min gem kaak ɳu ɳaamtu-ak ote, ɳa kaawiji do Iisa aman : « Gem kol Tacco, royan Lazaar radaw. » ⁴ Min Iisa dorit kaaw-at, ɳa diytu aman : « Raduway taar-an diyaagdo. Inj raduw taar-an ko, gee yaa tale *darjin ta Bunđi. Ho inj taar ko oki, gee yaa tale darjin ta Ronj ka Bunđi. »

⁵ Iisa gay elgig kuñ Maart inj booti ho inj Lazaar oki. ⁶ Kar gay, do wiktin taat ɳa dortu kadar Lazaar radaw, ɳa bal uce kodok. Na goy ja pey menaw seer do wer-aka. ⁷ Min ɳaar-ak, ɳa kaawiico do maajirnay aman : « Yeepinte Zuude. » ⁸ Kar maajirnay gay telkiji aman : « Gem kol Tacco, misa-aŋ di, ɳu rakaan̄ dee inj dambay, kar diŋ pey ki raka yeepe annere ? » ⁹ Iisa gay diytu aman : « Min kawtira yoo maako, wer, ɳaar yaa goye karan̄ di. ɳaar kaak jaawa inj yiriy-ak, ɳa batakdo, asaan ɳa tala karan̄. » ¹⁰ Kar ɳaar kaak jaawa inj aando gay, ɳaar tallo karan̄ ho ɳa batkaw, asaan ɳa ginno portikaw do gelbinez. » ¹¹ Min ɳaar-ak,

Iisa kaawtu pey aman : « Royte Lazaar weye, kar gay, nu 6aa niiniŋji. » ¹² Maajirnay telkiji aman : « Gem kol Rabbinni, ya ɳa weyaw-ak, ɳaa coole doo di. » ¹³ Sando, Iisa gay rakaaco kaawe a Lazaar mate. Njur gay a wal ɳa kaawa do bi ka wey ku maalan di. ¹⁴ Hiyya, Iisa piliicot waranj aman : « Lazaar mat ko. ¹⁵ Kar gay, ya nu ginno do serpey wilktin taat ɳa radiyo oki, adir gala, asaan ansii ko, ku gastu botol taat kuu aamine iŋ nunu tak-tak. Dij̄ gay ucinte, gi 6aa talinji. » ¹⁶ Hiyya, Tooma kaak ɳu koliy pey Didim diyiico do eenji aman : « Yallinte, ginte oki, gi 6aa mate iŋ Rabbinte ! »

¹⁷ Min ɳu ottu do wer-aka, ɳu dortu kadar Lazaar goy ko do maginer. ɻa gin ko menaw poodi. ¹⁸ Kar Betani iŋ Zeruzaleem gay, datikco yaa nece ar kilomeetir subba pa. ¹⁹ Ansii ko, *Yuudinna dakin asiico ooya do kun ɻaart iŋ Mariyam do siŋco ka mate. ²⁰ Min Maart dortu kadar Iisa gaay ko ote do helliner, ta uctu, ta baawtu ɳaamiŋji. Mariyam gay daktu geero. ²¹ Min Maart otiji do Iisa, ta diyiiji aman : « Gem kol *Rabbiney, zer ya ki goya, siŋdu mataado. ²² Kar diŋka-aŋ sa, nu iban kadar ya ki inde maan do Buŋdi, ɳaaŋ berinji. » ²³ Iisa diyiitit aman : « Siŋke, ɳaar yaa nooye. » ²⁴ Maart telkiji aman : « Nu iban kadar ɳa asa nooye do wilktin taat gee okiŋco asiy nooye do yiriy ta ba aaro. » ²⁵ Kar Iisa gay kaawiitit aman : « Nun ko kaak bera goye do geemir ho ɳa nun di oki kaak nooya gee. Gem kaak yaa aamine iŋ nunu, ya ɳa mate oki, ɳa asa nooye, ɳaa goye pey. ²⁶ Ho ya gem kaak goy misa iŋ odinay aamina iŋ nun-ak, ɳa mataado tak-tak. Maanna-aŋ, ka aamina walla

? » ²⁷ Taar gay telkiji aman : « Ka seener, gem kol Rabbiney, nu aamin kadar kinj ko Masi, Ronj ka Bunđi, ḷaar kaak yaa ase do duniiner. »

²⁸ Min Maart kaawtu pa-ak, ta yeeptu kolin booti Mariyam. Ta semsumiitit aman : « Rabbin ase, ḷaa kolaake. » ²⁹ Min Mariyam dortu pa-ak, ta uctu puruk, ta 6aawiji. ³⁰ Sando, Iisa bal unje misa do helliner. Na goy misa do wer kaak Maart ḷaamiiga-ak di. ³¹ Min Mariyam 6aawiji do Iisa, *Yuudinna kuuk as ooya do kuṇ Mariyam goy misa gerco. Min ḷu taliit Mariyam uctu puruk-ak, ḷuur sa aadiita. Ya do tanço-ak a wal ta baa ale do maginer.

³² Hiyya, Mariyam ottu do wer kaak Iisa goyiyo. Min ta taliiga, ta dersitu do unji ho ta kaawiji aman : « Gem kol Rabbiney, zer ya ki goya, siṇdu mataado. » ³³ Iisa taliit Mariyam alaw inj Yuudinna kuuk aadta oki. Hiyya, ziy ooliiga ho ḷa barjiltu. ³⁴ Na indiig aman : « Ku diyig momtey-ak momo ? » ḷuur gay telkiji aman : « Gem kol Rabbinni, as niin gaare. » ³⁵ Kar meenji Iisa teestu ale. ³⁶ Min Yuudinna taliig Iisa alaw-ak, ḷu diytu aman : « Talon ja, ḷa elgig Lazaar ! » ³⁷ Kar daarin minnico gay diytu aman : « Na pil odin ku noolol, maa di ḷa baltu gedire jiliṇ Lazaar min do muuti ? »

Nooye ka Lazaar

³⁸ Iisa gay, ziy ooliig di misa wiktin taat ḷu ottu do maginer. Magin-at gay, ḷa girpi*. ḷu diyig momtey ka Lazaar atta ho ḷu dibiriit inj dambi tatk. ³⁹ Hiyya, Iisa kaawiico aman : « Tuṇkilon dambi-aŋka. » Maart gay diyiji aman : « Gem

* **11:38** 'girpi' : Werin daarin, ḷu kaawa a 'pugurum'.

kol Rabbiney, momtey-an, ɳaar menuwiy pood ko atta. Wiktin-an, ɳaa zooden ko. » ⁴⁰ Iisa telkiitit aman : « Nu balke kaawe kadar ya kaŋ kat aamin inj nunu, ka asa tale *darjin ta Buŋdi walla ? » ⁴¹ Hiyya, ɳu tuŋkiliig dambi-aka. Kar Iisa gay jaalig kaay ho ɳa diytu aman : « Gem kol Tacco, nu ozi-laaciŋ do cokiye kaak ki cokiyiinu. ⁴² Ho nu iban kadar ki cokiyaan doo, kar gay, nu kaawiy pa-ak do bi ka gee kuuk goy inj nun-anju a ɳuu aamine kadar kiŋ kat tabirintu. » ⁴³ Min ɳa kaawtu pa-ak, ɳa koliig Lazaar rada aman : « Lazaar, amal kara ! » ⁴⁴ Ek di Lazaar kaak mat-ak amiltu. Pisinji in asinji, ɳu maliyjig inj jardad ho ɳu suriyig kaay oki. Do wer-ak, Iisa diyiico aman : « Ipiroŋga ho rason ɳaa deete. »

*Dee ka kaawor do muut ta Iisa
(Matiye 26.1-5, Maark 14.1-2, Luk 22.1-2)*

⁴⁵ *Yuudinna dakina kuuk ɓaawco ooya ho inj Mariyam taliig maan kaak Iisa gintu ho ɳu aam-intu inj ɳaara. ⁴⁶ Kar daariŋco gay dakiig gas *Pariziyenna ho ɳu osiico do bi ka maan kaak Iisa gintu. ⁴⁷ Kar agindaw ku gay satkiner inj Pariziyenna ɳumtu ho ɳu diytu aman : « Gem-an, ɳaar gina gamin dakina kuuk ajbay. Din gay, gii giniŋ maman ? ⁴⁸ Ya gi rasaag paa di, gee okinco yaa aamine inj ɳaara. Kar gee ku Room asa cimin *ger ka Buŋdi ho ɳu asa nigin darrite. » ⁴⁹ Minninco, gin gem rakki, sinji *Kayip. Do elig taar-at, ɳaar ko *mee satkiner ka tatko. Do wer-ak, ɳa uctu ho ɳa kaawiico aman : « Kuŋ, kayko dibire. ⁵⁰ Ku ibanno ga ? Ya gem rakki mat do bi ka gee okinco, ɳaar-ak, guna min darrite okintit yaa ide.

» ⁵¹ Sando, kaaw taat ɳa kaawiy-at, taar asdo min loci di. Kar gay, ar ɳaar di mee satkiner ka tatko, ɳa kaawiy ar nabiinçe kadar Iisa asa mate do bi ka Yuudinna okinço. ⁵² Kar gay, ɳa bal mate do bi ka Yuudinna keeco di. Na mat a koogin ku Bunđi kuuk totir do adiy ka kidar okinji yaa ɳume werco rakki do unji ka Bunđi.

⁵³ Min yiriy taar-at di, agindaw ku Yuudinnar deetu kaawco a ɳuu deen Iisa. ⁵⁴ Min ɳaar-ak, Iisa jaawa ko inç cigilen di min do agindaw ku Yuudinnar. Na uctu ho ɳa deettu do geeger rakki moota inç goosin kaak ɳu kolaag Epraayim. Do wer-ak, ɳa daktu goy inç maajirnay.

⁵⁵ Min iidin ta Yuudinnar taat ɳu koliy Paak gaaye, gee dakina uctu min geegirnay okinço ho ɳu ɓaawtu Zeruzaleem. Nu ɓaaw siye ziñkico a ɳuu gine selleñ do unji ka Bunđi[†] do iidin-ata. ⁵⁶ Gee kuuk as do iidin-at bariyaag Iisa. Do adiy ka ger ka Bunđi, ɳu kaawiy benannico aman : « Gem-aŋ kat yaa ase do iidiner walla ? Wala ku pakira maa ? » ⁵⁷ Nu kaawiy pa-ak, asaan agindaw ku gay satkiner inç Pariziyenna kaaw kadar ya gem ibingig wer kaak Iisa goiyi-ak di, illa ɳaa minninco a ɳuu ɓaawe obinji.

12

*Kockice ka itirdi do kaay ka Iisa
(Matiye 26.6-13, Maark 14.3-9)*

¹ Wiktin taat iidin ta *Paak daktit ko menaw bijigiy di, Iisa uctu ho ɳa deettu Betani, hellin ta

[†] **11:55** 'ɳu ɓaaw siye ziñkico' : Yuudinna, ya ɳu raka gine selleñ do unji ka Bunđi, ɳu aca ja ziñkico uudin ta aadinco.

Lazaar kaak ኃና nooytu-aka. ² Min ኃና ottu, እኔ giniji tee ho Maart iyicoga. Min gee ku tee in Iisa-ak, Lazaar sa goya. ³ Kar Mariyam ictu dew miin in itir kaak gasdo badam. Itir ኃናar-ak, እኔ ginig in et kaak እኔ koliy « ኃናar » ho እኔ bal amsinji. Mariyam kockiciijig itir-ak do asinji ku Iisa ho ta sooyijig in duruwti. Deenji iciig adiy ka gerdi okinji. ⁴ Min maajirnay ku Iisa, rakki kaak እኔ kolaag Zuudas Iskariyoot kaak asaaji isine do Iisa diytu aman : ⁵ « Talon ja ! Maa di gi gidiyiigdo itir-aን unđa ho gii deedin gurus do pokirnar ? Itir-aን nec iye gurus tammin miy subba*. » ⁶ Wiktin taat ኃና kaawiy pa-ak, ኃና pakarro do pokirnar, ኃና meenji kat kokino. Min awalle, ኃናar ko dummiyaacog gurusco ho ኃና iciy sood-sood do meenji. ⁷ Iisa gay diyiji do Zuudas aman : « Rasit oolo ! Ta ginig maanna-aን uudin taat እኔ asiidu gine ya እኔ unjaan do maginer. ⁸ Pokirna, እኩර goy doo in kuŋko, kar nun gay goyaado doo in kuŋko. »

⁹*Yuudinna dakina dortu kadar Iisa goy Betani. እኩර sa baawtu. Baanco gay, እኔ bal 6aa taliŋ Iisa di, kar gay, እኔ baaw taliŋ oki Lazaar kaak ኃና nooytu-aka. ¹⁰ Hiyya, agindaw ku gay satkiner deetu kaawco a እኩර deen Lazaar oki, ¹¹ asaan do bi ka Lazaar ko, gee dakina icdo kaawco, እኔ aamina ko do kaaw ta Iisa di.

*Unje ka Iisa Zeruzaleem ar Sultan
(Matiye 21.1-11, Maark 11.1-11, Luk 19.28-40)*

¹² Ka kawtinti, gee dakin aale kuuk 6aa iidin Zeruzaleem dortu kadar Iisa asa do geegirdi.

* **12:5** ‘tammin miy subba’ : Tamma rakki nec in gurus kaak gem gasiy do el ta riyor.

13 Gee-ak ḍukumtu carig in margifti, nu ɓaaawtu ḥaamiñ Iisa botildi. Nu kooliy rada aman :

« Darjin do Buñdi !

*Rabbin Buñ yaa barkiyin ḥaar kaak asa in siñ kunji.

Talonj, ḥa ḥaar ko Sultan ka Israyeel.

Ozilintenja ! »[†]

14 Do botildi, Iisa gastu roñ ḍurkilal ho ḥa ḥeptu uudin taat nu siirtu do Kitamner aman :

15 « Dakon ginенно kolaw, kuñ gee ku geeger ka Siyon[‡].

Talonj, sultinko asaako,

ḥa ḥep roñ ḍurkilal. »[§]

16 Do wiktin taar-at, maajirnay bal ibine misa baaco ta gamin-anjku. Ba aar, min Iisa gasit ja *dar-jiney kat nu moytu maan kaak Kitamne kaawtu do bi kanji ho nu ibintu kadar maan kaak gee gintuañ necit kaaw-ata.

17 Do wiktin taat Iisa nooyiig Lazaar ho ḥa koliig min do maginer, gee dakin aale goya. Naar-ak ko, nu dakiico os do eeñco maan kaak Iisa gintu.

18 Do taar-at ko, gee dakin astu ḥaamiñji. Nu astu-ak, asaan nu dorig maan kaak ajbay Iisa gintu.

19 Pariziyenna gay kaawiy benannico aman : « Ku talaw, dinjka-anj, gi gediraado gine maanna. Gee okiñco-anj aada ko ḥaar di. »

Grekna daarin as talin Iisa

20 Min gee kuuñ ɓaaaw Žeruzaleem a ḥuu abdiye Buñ do wiktin ta iidiner-at, Grekna oki goya. **21** Nu

[†] **12:13** Wer ka gase kaawor do Soom 118.25-26. [‡] **12:15** 'geeger ka Siyon' : Njuur-anj siñ ku rakki ku geeger ka Zeruzaleem. [§] **12:15** Wer ka gase kaawor do Zakariya 9.9.

dakiig gas Pilip kaak min Betsayda taat do kid ka Galile ho ɳu diyiji aman : « Gem kol Tacco, ni raka talin Iisa. » ²² Pilip dakiiji kaaw do Andre, kar seerco, ɳu ɓaawiji do Iisa ho ɳu kaawiji. ²³ Iisa diyiico aman : « Dij kat wiktinti nece taat nun *Ron gemor, naa gasin *darjiner. ²⁴ Cokiyon, naako kaawe seene, ya gem luwa koo, ɳa tiisiig bungiy ho ta amiliyo. Maanti kaak dak keder zoodiyo, kar ij ɳhaar-ak ko, ta wiyyiy ron dakina. Yampa, ya ɳa bal luwinti, ta goy taar di. ²⁵ Ampaa ko, gem kaak el goye ka duniiner, ɳa asa rawte ziy maala. Kar gem kaak obdo tirit do goye ka duniiner-an gay, ɳa asa gase goye ka gaasdo. ²⁶ Ya gem kaak rakaadu gine riyo, illa ɳaan aadindu. Ampaa ko, wer kaak nu ɓaayiyo, gay riyor-ak yaa bagguwe oki ij nunu. Gem kaak ginaadu riy-ak, Tanni yaaji bere horoomine.

²⁷ « Dijka-an, kelmol amile. Do Tanni gay, naaji kaawe kat maa ? Wala naa gedire naaji kaawe a "Gem kol Tacco, etirit taabin-an minniner ? " Ha'a, nu kaawaajido, asaan do bi ɳhaar-an ko, nun astu do duniiner. ²⁸ Maan kaak naaji kaawe-ak aman : "Gem kol Tacco, jaalig sinjinj kuwa. " » Min ɳhaar-ak, gee dortu gaay taat kaawa min kuwa ka samaaner aman : « Nu jaalig ko ho naa jaaliŋ pey. » ²⁹ Gee kuuk goy do wer-ak doriit gaay-ata ho ɳu diytu aman : « Naar-an, buŋ kat awŋaw. » Kar daarin gay diy aman : « Na *dubil ka Buŋdi kat kaawji. » ³⁰ Iisa gay kaawiico aman : « Gaay-an bal kaawe a nun kat yaa dore, illa kuŋkon di. ³¹ An ko wiktin taat ɳuu ɗukumin seriin ta gee kuuk goy do adiy kidar. Dij, Buŋ yaa atkiŋ sultan ka duniiner min do adiy

ka kidar. ³² Kar nun gay, wiktin taat ɳuun jaalin kuwa-ak, naa iyin gee okinco lotu. » ³³ Wiktin taat Iisa kaawiy pa-ak, ɳa gaara maman ɳa asiy mate. ³⁴ Gee-ak kaawiji aman : « Do *gaanuundi, ɳu siir a Masi mataado tak-tak. Kar kinke-an gay, maman ki kaawiy a *Ron gemor-ak, ɳuu jaalin kuwa. Ron gemor-ak, ɳaar waa ? » ³⁵ Kar Iisa diyiico aman : « Portikaw goy misa in kunjko do mena sood di. Jaawon min portikaw goy misa in kunjko. Jaawon do portikaw paa gondikaw yaako gootinjo, asaan gem kaak jaawa do gondikor, ɳaar ibanno wer kaak ɳa baayiyo. ³⁶ Aaminon do portikaw do wiktin taat ta goy misa in kunjko. Ansii kat, kuu gine gee ku portikaw. »

Min Iisa kaawtu pa-ak, ɳa daktu cigal serek minninco.

Yuudinna bal aamine in Iisa

³⁷ Iisa gin gamin dakina kuuk ajbay do uŋco ka geemir. Kar in taar-an oki, gee bal aamine in ɳaara. ³⁸ Maanna-an ko gaara kadar kaaw ta nabi Ezaayi as do botilti aman :

« Gem kol *Rabbiney, waa icit kaaw taat ni kaawtu ?

Ki gaarit gudurreŋ do waa di ? » *

³⁹ Ezaayi gaarig pey maan kaak todco do geemir a ɳuu aamine in Iisa. ⁴⁰ Na kaawtu aman :

« Buŋ timincog odinco ho ɳa ginig kayco bombo. Na ginig a ɳu talaado in odinco

ho diyaado maan do gelbinco.

Ampaa ko, ɳu newsiido loci pa ɳaa coolinco. » †

* **12:38** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 53.1. † **12:40** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 6.9-10.

41 Ezaayi diytu pa-ak, asaan ɳa talit *darjin ta Iisa ho ɳa kaaw biy.

42 Inj kaaw ta Ezaayi-at, agindaw ku Yuudin-nar dakin aamintu inj Iisa. Kar gay, ɳu bal gaarin imaanco do geemir, asaan ɳu gina kolaw do Pariziyyennar, pa ɳuu atkiŋ min do ger ka salaaner.
43 Gee-ak raka a gee yaa elinco di. Do taŋco-at, ɳu tala kadar ele ɳaar-aŋ pakgig kaak asa min do Buŋdi.

Iisa, ɳaar portikaw ta duniiner

44 Iisa kaawtu raða aman : « ɳaar kaak aamin inj nunu, ɳa bal aamine inj nun di, ɳa aamin oki inj ɳaar kaak tabirintu. **45** Ho ɳaar kaak talintu, ɳa talig ɳaar kaak tabirintu oki. **46** Nun kaak portikaw, nu as do duniiner. Ampaa ko, ay gem kaak aamin inj nunu goiyido do gondikor. **47** Ya waan cokiya kaawor ho ɳa ginno maan kaak nu kaawiyo, ɳa nununno kat yaaji dukume seriine, asaan nu as do duniiner a naa jile gee, nu bal ase a naaco dukume seriine. **48** Kar ɳaar kaak poocintu ho icdo kaawor, inj kaaw taar-at ko, seriin asiy obinji do yiriy ta ba aaro. **49** Ka seener gay, nun bal imilin kaaw-an min do kaar. Kar gay, ɳa Tanni kaak tabirintu kat berduut kaaw-anta, asaan naa gaarin do geemir. **50** Nun iban kadar kaaw taat Buŋ kaawtu-an, taar bera goye ka gaasdo do geemir. Inj taar-at ko, kaaw okintit taat nu kaawiyo, taar asa min do Tanni. »

13

Iisa aca ase ku maajirnay

1 Wiktin taat iidin ta *Paak gaaye, Iisa ibin ko kadar wiktin taat ɳaa rasin duniin nec ko ho ɳaa

yeepen ko do Tacco. Na elgig geenji kuuk do adiy ka kidaar in ele kaak gaasdo tak-tak. ² Inj maako, Iisa in maajirnay goytu tee. Sando, *Seetanne unje ko do adiy ka Zuudas, ronji ka Simon Iskariyoot a njaaji isine do Iisa. ³ Iisa iban kadar na asa min do Burndi ho nja yeepe pey loci. Na iban oki kadar Tacco berjiig gamin okinco do pisinji. ⁴ Wiktin taat nu tiyo, Iisa uctu ho na soriit batkoy, na ictu naanguuna ho na duunit maasoy. ⁵ Kar na weertu amay do maan ka acindi ho na teestu acin ase ku maajirnay ho na sooyinco in naanguun kuuk do maasoy-aku. ⁶ Wiktin taat na otiji do Simon Piyer, Simon pooctu aman : « Gem kol *Rabbiney, kinke acaadudo ase kunto. » ⁷ Iisa diyiji aman : « Diŋka-an, kinj ibanno maan kaak nu giniy-anja, kar gay, neginda ja kat ki asiy ibininji. » ⁸ Simon Piyer diyiji aman : « Ha'a ! Kinj acaadudo tak-tak ase kunto. » Iisa gay telkiji aman : « Ya nu baljin acin gay, kinj gasaado pey hagine in nunu. » ⁹ Ampaa ko, Simon Piyer diyiji aman : « Gem kol Rabbiney, kinj acaado asindu di, kiidu acin pisindu ho kaar oki. » ¹⁰ Kar Iisa diytu aman : « Ya gem kaak ac ko ziy-ak, naar *cawar ko, illa asinji di raka ace. Kuŋ cawar ko, kar gay, okinkonno. » ¹¹ Naar ibingig ko gem kaak asaaji isine. Paa ko, na kaawtu aman : « Okiŋko, ku cawarro. »

¹² Min Iisa aciig asinco ku maajirnay, na isiit batkoy ho na goytu pey do teendi. Kar na indiigu aman : « Has, ku ibinig maan kaak nu giniiko-anja walla ? ¹³ Kuŋ kolaan a " Gem kol Tacco " wal " Gem kol Rabbiney ". Ya ku kaawa ampa-ak, ku kaawa seene, asaan na nun ko. ¹⁴ Hadi, ya nun

kat Takko ho Rabbinko kaak acig asin̄ko, kuŋko oki, kuu acguwe asin̄ko benanniko. ¹⁵ Maanna-aŋ, nu gaarkoŋ a kuu ginguwe ar kaak nu gaari-iko. ¹⁶ Cokiyon̄, naako kaawe seene : berre, ɳaar pakgigdo gemoy, ho gem kaak ɳu tabirtu sa, ɳa pakgigdo gem kaak tabirga. ¹⁷ Dij gay, maanna-aŋ, ku ibingig ko, ho ya ku karmiyga, kuu goye do galal. ¹⁸ Kar gay, nun kaawaado do bi ka kuŋ okin̄ko. Nun ibingig geendu kuuk nu doþtu-aku. Kar gay, kaaw taat ɳu siirtu do Kitamner yaa ase do werti aman : " Gem kaak tee ij nunu, gin adiner. " * ¹⁹ Nu minaakoŋ ko min diŋka, ya maanna-ak ase, kuu aamine kadar ɳa nun kaak nunu. ²⁰ Cokiyon̄, naako kaawe seene : gem kaak obig samaan ɳaar kaak nu tabirtu, ar ɳa obintu nun meendu, ho ya ɳa obintu gay, ar ɳa obig oki ɳaar kaak ɳaamintu. »

Seetanne unje do adiy ka Zuudas

(Matiye 26.20-25, Maark 14.17-21, Luk 22.21-23)

²¹ Min Iisa kaawtu pa-ak, kel moy amiltu piw ho ɳa kaawiico bal cigile aman : « Ka seener nu kaawaako, rakki minninko yaadu isine. » ²² Maajirnay teestu tale odinco, asaan ɳu ibanno Iisa kaawa do bi ka waa. ²³ Min maajirna-ak, ɳaar kaak Iisa elgiyo goy do serpey. ²⁴ Simon Piyer kaawiiji ij odinay a ɳaa indiŋ Iisa do gemoy kaak ɳa kaawiyo. ²⁵ Hiyya, *maajiriñce-ak oniji do Iisa ho ɳa indiig aman : « Gem kol Rabbiney, ɳaar waa ? » ²⁶ Iisa telkiji aman : « Naa ice lokumne, naa ocumin do tiwir, kar naajig berin do gem-aka. »

* **13:18** Wer ka gase kaawor do Soom 41.10.

Kar Iisa ictu lokumne, ḥa ocumiita ho ḥa berijit do Zuudas, ronji ka Simon Iskariyoot. ²⁷ Min Zuudas obiig lokumne-at, Seetanne unjiji. Kar Iisa diyiji aman : « Zuudas, maan kaak ki rakiy gine-ak, ginig kodok. » ²⁸ Min gee kuuk tiya iŋ Iisa-ak, waanco rakki sa bal ibinin kaawoy. ²⁹ Sando, Zuudas gay, ḥaar ko dummiyaacog gurusco. Ansii ko, maajirin daarin pakirtu a wal Iisa kaawji do Zuudas a ḥa baa gidiye tee ka iidiner, wal ḥaa deede gurus do pokirnar. ³⁰ Zuudas gay, min ḥa okumiit lokumney-at, kodok di, ḥa amiltu kara. Wer gay aando.

Iisa ber gaanuun kaak marbinto

³¹ Min Zuudas amiltu kara, Iisa diytu aman : « Dinqka-an, nun *Ron gemor, nu gasit ko *darjiner. Iŋ nun ko, gee taliit darjin ta Buŋdi. ³² Asaan nu gaaraat darjin ta Buŋdi do geemir ho Buŋ sa gaaraat tanto do geemir. Dak ko sood di, ḥaaco gaarinti, ḥaan coonin kuwa, ni baayiy goye sawa. ³³ Gem kol kooginay, nu taayaado pey iŋ kuŋko. Ku asaan bariyindu, kar gay, diŋ nu kaawaako taat nu diyiico do *Yuudinnar aman : “ Ku gediraado baawe wer kaak nu baayiyo. ” ³⁴ Nu beraako *gaanuun ka marbinto : “ Elguwoŋ eenko ar ku elgiy ziŋka ku maaniiko. Ar kaak nu elgiiko, kuŋko oki elguwoŋ ziŋkiko. ” ³⁵ Ya ku el ziŋkiko, ḥaar-ak, gee yaa ibine kadar ku maajirnar. »

Iisa diya a Piyer asa tatirinji

(Matiye 26.31-35, Maark 14.27-31, Luk 22.31-34)

³⁶ Simon Piyer indiig aman : « Gem kol Rabbiney, ki 6aa momo ? » Iisa telkiji aman : « Diňkaň, ki gediraado kiin aadindu do wer kaak nu 6aayiyo, kar gay, neginda ja kat ki asiin aadindu. » ³⁷ Piyer diyiji aman : « Maa di nu gediriido naaň aade diňka ? Nun ooy a naa mate do bi kanjij. » ³⁸ Iisa gay telkiji aman : « Ka seener, ki ooy kii mate do bi kanto walla ? Di cokay, naaň kaawe seene : kokir boogaado di, kii tatire dees subba a ki ibinginno. »

14

Iisa ko botol taat iya gee do Tacco Buŋ

¹ Iisa diytu pey aman : « Dakoŋ ginенно kolaw. Beroŋ gelbinko do Buŋdi ho lotu oki. ² Do ger ka Tanni, werin goy dakina. Paa ko, nu dakiiko kaawdo a nu 6aako siye wero. ³ Ya nu 6aawe ho nu dakko siy wer gay, naa yeepe ho nu asiiko sokinko, ku 6aayiy goye oki do wer kaak nu 6aayiyo. ⁴ Kuŋ ibingit botol taat iya gee do wer kaak nu 6aayiyo » ⁵ Tooma diyiji aman : « Gem kol *Rabbiney, nin ibanno wer kaak ki 6aayiyo. Kar gay, maman nii ibinin botiliň ? » ⁶ Iisa diytu aman : « Nun meendu ko botol-ata. Nun di oki seene ho goye. Waan ginno kaak yaa 6aa do Tanni ya ŋa bal bire min lotu. ⁷ Uudin taat ku ibinginu, kuu ibiniň oki Tanni. Kar gay, min diŋ di, kuŋ ibinig ko ho ku talga. »

⁸ Pilip diyiji aman : « Gem kol Rabbiney, gaarniň ja Takko, ek di, necintiň ko. » ⁹ Iisa telkiji aman : « Iŋ elgin-aŋ kat gi goy sawa di, geekaađe Pilip, yoo diŋ sa ki ibinginno di misa ? Ya gem kaak

talintu, ḥaaṛ talig Tanni oki. Kar maa di ki kaawiy aman : " Gaarniq ja Takko ". ¹⁰ Ki bal aamine kadar nu goy iŋ Tanni ho Tanni goy iŋ nunu walla ? Kaawor taat nu kaawiiko-an, nu bal imilin min do kaar, kar gay, ta asa min do Tanni. ḥaaṛ kat goy iŋ nunu ho ḥaaṛ di ginaat riyoy-anta. ¹¹ Aaminon do kaawor a nun goy iŋ Tanni ho Tanni goy iŋ nunu. Ya ku gediraado aamine do kaawor-at sa, aaminoŋ do bi ka riy taat nu giniyo. ¹² Cokiyon, nu kaawaako seene : gem kaak yaa aamine iŋ nunu, ḥaaṛ gedire giniq gamin kuuk nu giniyo. ḥaaṛ gin pey botol ḥaaṛ gine gamin kuuk pak ḥuur-an̄ku, asaan nun coona wer ka Tanni. ¹³ Ho gamin okinco kuuk kuu inde iŋ siŋdu, nu asa giniŋco.ansi-ak, Roŋ ka Buŋdi yaa gaarin *darjin ta Tacco. ¹⁴ Ya ku inda maan iŋ siŋdu, nun naa giniŋji. »

Iisa dīy a ḥaaṛ naame Ruwwin ta Buŋdi

¹⁵ Iisa dīytu pey aman : « Ya ku elgiinu, kuu cokiye kaawor. ¹⁶ Naako indiŋ Tanni ho ḥaaṛ naame waan ka pey kaak asaako gaayinko. ḥaaṛ goye doo iŋ kunjko. ¹⁷ Waanna-ak gay, ta Ruwwin ta seener. Gee kuuk el gamin ku duniiner, ḥuur gasaatdo, asaan ḥu talgitdo ho ḥu ibingitdo. Kar kunjko gay ibingita, asaan ta goy iŋ kunjko ho taa goyer ko do gelbinkon di. ¹⁸ Ansi-ak, nu rasaakonno gollina. Nu asa goye iŋ kunjko. ¹⁹ Dak sood di, gee kuuk el gamin ku duniiner talaanno pey. Kuŋ gay yaan talindu, asaan nun goya ho kunjko oki yaa goye. ²⁰ Yiriy taar-at, ku asiy ibine kadar nun goy iŋ Tanni ho kuŋ goy iŋ nunu, ho nun sa goy iŋ kunjko.

²¹ « Ay gem kaak cokiya kaawor ho ɳa karmiyaata, ɳaar ko elgiinu ho Tanni sa yaa elin ɳaar kaak elgiinu. Nun sa naa elinji ho nu cigilaajido maanna. »

²² Zuud diyiji do Iisa aman : « Gem kol *Rabbiney, maman ki kaawiy a kii gaare zin loni, kar do gee kuuk el gamin ku duniiner gay, ki cigiliy zin ? » (Zuud-ak gay, ɳaar keeji min Zuudas Iskariyoot.) ²³ Iisa telkiji aman : « Gem kaak elgiinu-ak, yaa karmiyin kaawor ho Tanni sa yaa elinji. Seertini inj Tanni niji 6aawe ho ni 6aayiy goye inj ɳaara. ²⁴ Gem kaak elginno, ɳaar karmaydo kaawor. Ibinoŋ kadar kaaw taat nu kaawiiko-an, nu bal imilin min do kaar, kar gay, ta asa min do Tanni kaak ɳaamintu. ²⁵ Nu kaawiikonta do wiktin taat nu goy misa inj kunjko. ²⁶ Ruwwin ta Bunđi taat Tanni Buŋ yaako ɳaame inj siŋdu-at, taar ko yaako gaarin gamin okiŋco ho taako moyin kaawnar okiŋco.

²⁷ « Diŋka-aŋ, nun deetaw ho nu rasaako aapiye. Aapiy taat nu rasiiko-an, taar aapiy tanto di. Nun bergitdo ar gee ku duniiner bergiyo. Dakoŋ bar-jilenno ho dakon ginenna kolaw. ²⁸ Ku dor di, nu diyko a " nu deetaw ho naako yeepe ". Zer ya ku elgiinu, aditko yaa gine portiko, asaan nu coona wer ka Tanni, ɳaar kaak pakginu. ²⁹ Min gamin-aŋ bal ase misa, nu kaawkonta ko a wiktin taat gamin-aŋ yaa kuuniye, kuu aamine inj nunu. ³⁰ Nun kaawaado pey dakina inj kunjko, asaan sultan ka duniiner asaw. Kar gay, ɳa ginno gudurre lotu. ³¹ Illa gee ku duniiner yaa ibine kadar nu eligig Tanni ho gamin okiŋco kuuk nu giniy-ak,

nu ginaag uudin taat ɳa kaawiidu. Diŋ gay ucoŋ, deetinte min anne ! »

15

Iisa ar et kaak ɳu koliy biŋ

¹ Iisa ɖiyiico pey do maajirnay aman : « Nun ar et kaak tař kaak ɳu koliy *biŋ ho Tanni gay gemoy ka et-aka. ² Leeginay kuuk waado, ɳa dükumaagu. Kar ɳuur kuuk wiya gay, ɳa siyiigu. Pa-ak, ɳu wiyyiy pey dakin paka. ³ Kunjko gay, inj kaawin kuuk nu kaawiiko-ak, ku gin ko *cawar. ⁴ Goyguwoŋ inj nunu ar nun goiyiŋ inj kuŋko. Ya ɳu dükumig leeginā, ɳu waado. Nu wiyy-ak, illa ya ɳu goy do etcō. Kunjko oki, ya ku raka gine maan kaak Buŋ rakiyo, illa kuu goyguwe inj nunu. ⁵ Ay gem kaak goy inj nunu, nun oki goy inj ɳaara, ɳaa wee dakina. Asaan bal nunu, ku gediraado gine maanna. ⁶ Naar kaak goyaado inj nunu, ɳu acciŋ kara ar leegin kuuk ɳu dükumig min do etcō. Leegin-ak, ɳu aayaw, kar ɳuu ɳumiŋco, ɳuu oriŋ do aki taa teenco. ⁷ Kunj gay, ya ku goy inj nunu, kaawor oki goy inj kuŋko, indiguwoŋ maan kaak ku rakiy di ho kuu gasinji. ⁸ Talon maman *darjin ta Buŋdi yaa bayne waran. Taa bayne-ak ya ku wiya roŋ dakina, asaan ansii kat kuu gaare kadar ku maajirnar kuuk tař. ⁹ Nun elgiiko ar kaak Tanni elgiinu. Goyguwoŋ do ele kanto. ¹⁰ Ya ku karmiyaat kaawor, kuu goyguwe do ele kanto-aka. Nun oki, nu karmiyit kaaw taat Tanni kaawiidu ho nu goiyiŋ do elinji.

¹¹ « Nu kaawiiko ansi-ak a galilil yaa goye inj kuŋko ho galikko yaa ase do werti. ¹² Aŋ ko

*gaanuuun kaak nu beriiko : elguwoŋ ziŋkiko ar kaak nu elgiiko. ¹³ Ele kaak pak ele okinji, illa gem kaak ooy muut do bi ka roynay ku bici. ¹⁴ Ku kuuniytu roynar-ak ya ku ginaat taat nu kaawiiko. ¹⁵ Nu kolaakonno pey gay riyor, asaan gay riyorak, ḥaar ibanno maan kaak gemoy giniyo. Nu kolaako roynar, asaan nu gaarkoŋ gamin okinco kuuk nu dortu min do Tanni. ¹⁶ Kun̄ gay, kuŋ balnu dobindu, kar gay, nu meendu kat dobinko. Nu ḥaamijko a ku baayiy wee ron̄ kuuk yaa taaye doo. Ansi-ak, maan kaak kuu inde min do Tanni in̄ siŋdu, ḥaako berinji. ¹⁷ Maan kaak nu indiy minninkoŋ gay, illa kuu elguwe ziŋkiko. »

Gee yilaag kuŋ Iisa in̄ geenji

¹⁸ Iisa kaawtu pey aman : « Ya gee yilaako-ak, ibinoŋ kadar nun kat ḥu yilin ja awalle. ¹⁹ Ya kuŋ kat ar gee ku duniiner, gee ku duniiner yaako elin̄ko asaan ku geen̄co. Kar gay, ku arro gee ku duniiner-aŋku. Na nun ko kaak dobinko a kuu goye keeko min gee ku duniiner-aŋku. Do bi ḥaar-ak ko, ḥu yiliiko. ²⁰ Moyon kaaw taat nu kaawiiko a "berre, ḥaar pakgigdo gemoy ". Gee taabiyintu, ho ḥu asaako taabiyinko kuŋko oki. Ya ḥu karmiyit kaawor tanto, ḥuu karmiyin taŋko oki. ²¹ Gamin-an̄ okinco, ḥuuko giniŋco do bi kanto, asaan ḥuur ibingigdo ḥaar kaak tabirintu. ²² Zer, ya nu bal ase ho nu balco kaawe, ḥaar-ak, ḥu bal gine zunubinna yoo rakki. Diŋ gay, ḥu ginno botol taat waan yaaco saamiyin̄ zunuubinnico. ²³ Gem kaak yilaanu, ḥaar yilaag Tanni oki. ²⁴ Do uŋco, nu giniig gamin kuuk ajbay kuuk waan bal giniŋ yiri� rakki. Ya nu bal gine ampa-ak, ḥu ginno zunuubinna.

Kar gay, ɳu talig gamin kuuk nu gintu-aku, ho ij taar-at sa, dij ɳu yilaanu ho yilaag Tanni oki. ²⁵ Do gaanuunco, ɳu siir aman : " ɳu yilin bal botol. "* Gee-an yilintu asaan kaaw taat ɳu siirtu-an yaa ase do werti.

²⁶ « Nu baako ɳaame min do Tanni waan kaak yaako gaayiŋko. Taar Ruwwin ta seener, ta asa min do Tanni. Ya ta ase, taako goye saadiner. ²⁷ Kunjko oki yaa goye saadinnar, asaan min do teesindi, gi goy sawa di.

16

¹ « Nu diyiiko ansi-ak a ku rawtiitdo imaanko. ² Nu asaako atkiŋko min do geriyco ku salaaner ho wiktin asaw taat gee asiiko dagguiŋko. ɳuur kuuk yaako deenŋkoŋ gay, loco-ak, illa ɳuu gine riy ta Bunđi. ³ Maanna-an, ɳuu gininji, asaan ɳu ibingigdo Tanni ho nun sa, ɳu ibinginno. ⁴ Nu kaawiiko min diŋka-an, asaan wiktin taat maanna-ak yaa ase, kuu ibine kadar nu miniŋkoŋ ko. Min do teesindi, nu balko kaawiŋ gamin-an̄ku, asaan nu goy misa ij kunjko. »

Riy taat Ruwwin ta Bunđi giniyo

⁵ Iisa diyiico pey do maajirnay aman : « Dij gay, nun coona ko wer ka ɳaar kaak tabirintu. Kar minninko, rakki sa indiginno aman : " Ki baa momo ? " ⁶ Ku barjiltu-an, asaan nu diyko a nu deetaw. ⁷ Sando, nun gay kaawaako seen di a ya nu deet di guna. Asaan ya nu bal deete, waan kaak asaako gaayiŋko asaakonno. Kar ya nu deet gay, nu baako ɳaaminji. ⁸ Ya ɳa as gay, ɳa asaaco

* **15:25** Wer ka gase kaawor do Soom 35.19, 69.5.

gaare do gee ku duniiner kadar maan kaak ɳu pakiriy do bi ka zunuubinnar, do bi ka maan kaak do botiliy ho do bi ka seriiner, ɳaar do botiliy. ⁹ Na asaaco gaare do bi ka zunuubinnar, asaan ɳu bal aamine ij nunu. ¹⁰ Na asaaco gaare do bi ka maan kaak do botiliy-ak, asaan nu coona do Tanni ho ku talaanno pey. ¹¹ Ho do bi ka seriiner gay, ɳa asaaco gaare, asaan sultan ka duniiner, seriin obig ko.

¹² « Dak gamin dakina kuuk nu balko kaawiñco misa. Kar gamin ɳuur-ak gay, ya nu kaawkoŋgu diŋka, ku ibinaado baaco. ¹³ Wiktin taat Ruwwin ta seener yaa ase, taako iyin̄ko do botol ta seener okintiti. Ka seener gay, ta kaawaakonno gamin kuuk ta imiliy min do kaati. Kar gay, taako kaawe gamin okin̄co kuuk ta dortu ho taako gaare gamin okin̄co kuuk yaa ase neginda. ¹⁴ Ruwwin ta seener-ak yaa ice min tanto ho taako gaariñco. Ampaa ko, ta asaako gaare gudurre ta *darjiner. ¹⁵ Gamin ku Tanni okin̄co, ɳuur kunto oki. Do taar-an ko, nu diyiiko aman : " Ruwwin ta seener asa gaare gudurre ta darjiner, asaan gamin kuuk taako gaare-ak, ɳuur min lotu. " »

Taañin yaa newse ij galal

¹⁶ Iisa diyiico pey aman : « Dak ko sood di, ku talaanno pey ho ba aar sood di, kuun talindu pey. » ¹⁷ Min maajirnay ku Iisa, daariñ indiy ziñkico aman : « Na raka kaawe maa ? Na diiyiy a dak ko sood di, gi talaagdo pey ho ba aar sood di, gi asiy talinji. Ho pey, ɳa diiyiy a ɳaa coone wer ka Tacco. Gamin-añ raka kaawe maa ? » ¹⁸ Maajirnay indiy pey ziñkico aman : « Na kaawiy a " dak ko sood di ", kar kaawoy-an raka kaawe maa ? Gi ibanno

baati. » ¹⁹ Sando, Iisa iban kadar maajirnay raka indinji. Ampaa ko, ḥa diyiico aman : « Kaawor taat a "dak ko sood di, ku talaanno pey ho ba aar sood di, kuun talindu-an" kat, ku bal ibine baati wala maman ? ²⁰ Hadi, cokiyon, naako kaawe scene : ku asa ale ho ku asa marmile. Gee ku duniiner gay asa site. Ku asa taabiyé, kar taabinko gay yaa newse iŋ galal. ²¹ Daatik taat atti awaata, ta taabiyá dakina. Ta taabiyiy-ak, asaan wiktinti ta weendi nec ko. Kar ya míc amil koŋ gay, kodok di, ta rawtiit taabinti ho ta aaciyyiyo, asaan ta wee ronj gemor. ²² Kuŋ sa, diŋ ku taabiyaw. Kar gay, nu asaako taliŋko pey, ho do yiri y taar-at, aditko yaa miine iŋ galal, ho galal-at, waan gaamaatdo pey minninko tak-tak.

²³ « Yiri y taar-at, ku indaanno pey yoo maanna. Ka seener nu kaawaako waranj : ay maan kaak ku indiy iŋ siŋdu, Tanni yaako berinji. ²⁴ Yoo diŋka, ku bal inde misa maan iŋ siŋdu. Indiguwoŋ ho kuu gase. Ansii kat, aditko yaa miine iŋ galal. »

Iisa gedirtit ko do duniiner

²⁵ Iisa kaawtu pey aman : « Nu kaawkon gamin-an okiŋco iŋ dele ka daŋlal. Kar gay, wiktin asaw taat nu deliikonno pey daŋla. Naako kaawej ko waranj di do bi ka Tanni. ²⁶ Yiri y taar-at, kuu inde Buŋ iŋ siŋdu. Nu kaawaakonno a naako inde Tanni do bi kaŋko, ²⁷ asaan ka seener, Tanni meenji elgiiko. ḥa elgiiko-ak, asaan ku elgiinu ho ku aamin kadar nu as min do Buŋdi. ²⁸ Nu as min do Tanni ho nu goytu do duniiner. Diŋ gay, nu rasaat ko duniin-anta ho nu coona wer ka Tanni. » ²⁹ Maajirnay diyiiji aman : « Tal di, diŋ ki kaawa ko waranj. Ki dello pey daŋla. ³⁰ Diŋ ni tal ko kadar

kiŋ iban gamin okiŋco, nam gamin kuuk gee rakiy yaan inde oki. Do taar-an ko, ni aaminiy kadar ki as min do Buŋdi. » ³¹ Iisa telkiico aman : « Dij ja kat ku aamine walla ? ³² Hadi, wiktin asaw ho taar as ko, taat ku asiy totire, ay gem di yaa ice botiliy, kuun rasindu keedu. Kar nun gay keedudo, asaan Tanni goy ij nunu. ³³ Gamin-aŋ, nu kaawkoŋ min diŋka, asaan kuu goye ij aapiye ij nunu. Ka seener, kuu taabiy do duniiner. Kar gay, duunon masisko, asaan nun gedirtit ko do duniiner-anta. »

17

Iisa inda Buŋ do bi ka geenji

¹ Min Iisa kaawtu pa-ak, ɳa jaaliig kaay ho ɳa indiig Tacce Buŋ aman : « Baaba, wiktinti ase. Beror ko *darjine do nun kaak Ronjiŋ a nun sa, naa gaarin darjineŋ. ² Ki berduug gee okiŋco do pisindu. Ansi-ak, naaco bere goye ka gaasdo do gee okiŋco kuuk ki beriidu-aŋku. ³ Goye ka gaasdo-ak, illa ɳuuŋ ibine, kiŋ Buŋ keejin di ka seener, ho ɳuu ibiniŋ pey ɳaar kaak ki tabirtu, nun ko Iisa Masi. ⁴ Nu gaarit darjineŋ do adiy ka kidar ho nu gaasit ko riy okintit taat ki beriidu a naa gine. ⁵ Dij gay, Baaba, berduut ko darjin unci loci. Darjin-at, nu ginit ko ij kiŋke min duniin bal kilgiye misa.

⁶ « Gee kuuk ki doftu min do duniiner ho ki beriidu-ak, ɳuur ibingicŋ, asaan nu gaariŋcŋ loco. Nu gaariŋcŋ a ɳuuŋ ibine. Okiŋco, ɳu kunjiŋ, ki berduugu ho ɳu karmiya kaawoŋ. ⁷ Dij ɳuur iban kadar gamin okiŋco kuuk nu gintu asa min lociŋ, ⁸ asaan nu gaarcot kaawoŋ taat ki beriidu ho

ŋu cokiyta. ɻu iban kadar ka seener, nu asa min lociŋ ho ɻu aamin kadar ɻa kiŋ ko tabirintu.

⁹ « Nu indaacinno do bi ka gee ku duniiner, kar gay, nu indaaciŋ do bi ka ɻuur kuuk ki beriidu, asaan ɻu kunjiŋ. ¹⁰ Gee okiŋco kuuk kunto, ɻuur kunjin, ho gee okiŋco kuuk kunjin, ɻuur kunto. Ho iŋ gee ɻuur-aŋ ko, nu gaariy darjiner. ¹¹ Dij gay, nun, naa rasin ko duniine ho naa coone do werin. ɻuur gay goy misa do duniiner. Baaba, kiŋ kaaກ *cawar aale, gooygu iŋ gudurre tanji, gudurre taat ki beriidu. Gooygu a ɻuu kuuniye ar gem rakki, ar kiŋke iŋ nunu, gi rakki. ¹² Wiktin taat nu goiyig iŋ ɻuura, nu gooyig iŋ gudurreŋ taat ki beriidu. Nu gooyiigu nam waanco sa bal rawte, illa ɻaar kaak yaa rawte a kaaw taat ɻu siirtu do Kitamner yaa ase do werti. ¹³ Dij gay, nun coona ko do weriŋ. Ya nu kaawa pa-ak wiktin taat nu goy misa do duniinan, nu kaaw a galal taat nu gintu yaa miiniŋ aditco tak. ¹⁴ Nu gaarcot kaawoŋ, kar gee ku duniiner gay yilgu, asaan ɻu attanno iŋ ɻuura, ar nun oki attanno iŋ gee ku duniiner-aku. ¹⁵ Nu indaacinno a kii imiliŋ min do duniiner, kar gay, nu indaaciŋ a kii gooyiŋ min do *Seetanner. ¹⁶ Nuur gee ku duniinerro ar nunu gemtido. ¹⁷ Ginu a ɻuu kuuniye kunjin tak-tak iŋ botol ta seener. Seen gay, taar ko kaawoŋ. ¹⁸ Nu tabiraag gee-ak do adiy ka kidar, ar nun oki, ki tabirin do adiy ka kidar. ¹⁹ Do bi kaŋco, nu ras zir okiŋji loci a ɻuur oki yaa kuuniye geenji tak-tak.

²⁰ « Kar gay, nu indaacinno do bi maajirnar kuuk goy diŋka-aŋ di, nu indaaciŋ oki do bi ka gee kuuk asa aamine iŋ nunu iŋ kaaw taat ɻuuco kaawe. ²¹ Nu indaaciŋ a ɻuur okiŋco yaa kuuniye

rakki. Baaba, kiŋ goy iŋ nunu ar nun goy iŋ kiŋke, nu raka a ɳuur oki yaa ɳume iŋ ginte a gee ku duniiner yaa ibine kadar kiŋ kat tabirintu. ²² Nu bercot darjin taat ki beriidu lotu a ɳuu kuuniye ar gem rakki, ar kiŋke iŋ nunu, gi rakki. ²³ Nun goy iŋ ɳuura ho kiŋ goy iŋ nunu. Ansi-ak, ɳu gin botol taat ɳuu kuuniye ar gem rakki di, ho ampaa ko, gee ku duniiner yaa ibine kadar ɳa kiŋ ko kaak tabirintu ho ki elgiigu ar kaak ki elgiinu.

²⁴ « Baaba, gee-aŋ, ki berduugu. Nu raka a ɳuu goye iŋ nunu ay wer kaak nu goyiyo. Ampaa ko, ɳuu talin darjiner. Ki berduut darjine-at, asaan ki elgin min duniin bal kilgiye misa. ²⁵ Baaba, kiŋ ginaag ay maan iŋ botiliy. Gee ku duniiner, ɳuur balin ibine. Kar nun gay ibiniñciŋ ho geenduaŋ sa ibin kadar kiŋ ko kaak tabirintu. ²⁶ Nu gaariñciŋ loco ho naaŋ gaare pey a ele kaak ki elgiinu yaa goye loco oki. Ho nun meendu sa, naa goye iŋ ɳuura. »

18

Obinji ka Iisa
(Matiye 26.47-56, Maark 14.43-50, Luk 22.47-53)

¹ Min Iisa gasiit kaawoy-ata, ɳa uctu iŋ maajirnay ho ɳu deettu aar corkilol kaak ɳu koliy Sedron. Wer-ak gin jineene. Iisa iŋ maajirnay unjitu do jineen-aka. ² Wer-ak, Zuudas kaak asaaji isine do Iisa sa ibingiga, asaan wer-ak, Iisa iŋ maajirnay jaawgiy iŋ menaw. ³ Hiyya, do wer-ak, Zuudas uctu iŋ askirin ku Room ho iŋ askirin ku agindaw ku gay satkiner iŋ ku Pariziyennar. ɳa ogiriico

¹⁰ Hiyya, do wer-ak, Simon Piyer kaak gin *seepin-ak ceepiiga ho ḥa asidiig gay riyor kaak gina riy do *mee satkiner ka tatko ho ḥa dukumijit denjey ta meeda. Gay riyor-ak, sinji Malkuus.
¹¹ Iisa gay diyiji do Piyer aman : « Unjig seepinen- aŋ do caapoy. Ya lociŋ-ak, taabin taat Tanni kaawtu a naa taabiye-at, nu aawaatdo walla ? »
¹² Min ḥaar-ak, askirna iŋ tatkuwco, iŋ askirin ku agindaw ku Yuudinnar okiŋco, ḥu obiig Iisa ho ḥu duuniiga.

Iisa do unji ka mee satkiner ka tatko

¹³ Hiyya, *ŋu iyijig ja do gem rakki, sinji *Han.*
Naar gay, takan̄ daaciy ta *Kayip. Do elig taar-at,

* **18:9** Wer ka gase kaawor do Yaaya 6.39, 17.12.

Kayip ko *mee satkiner ka tatko. ¹⁴ Naar ko kaak taayig agindaw ku Yuudinnar aman : « Guna ya gem rakki di mat do bi ka gee okinco. »

*Tatire ka Piyer do bi ka Iisa
(Matiye 26.69-70, Maark 14.66-68, Luk 22.55-57)*

¹⁵ Simon Piyer injiji *maajirinçe ka pey aadaag Iisa. Maajirinçe ka pey-ak gay, mee satkiner ka tatko ibingiga. Paa ko, ḥaa unjitu injiji Iisa do ger ka mee satkiner ka tatko. ¹⁶ Kar Piyer gay pey kara do bit ka botildi. Hiyya, maajirinçe kaak mee satkiner ka tatko ibingiy-ak amiltu kara. Na kaawiitit do daatik taat gooya botol a taa rasin Piyer yaa unje oki. ¹⁷ Wiktin taat Piyer unjiyo, daatik taat gooya botol-at indiig aman : « Kinke oki min maajirnay ku gem-aŋ doo ? » Piyer telkiitit aman : « Ha'a, nun maajirinçeydo. »

¹⁸ Do wiktin taar-at, us diyaw. Paa ko, gay riyor injiji askirin kuuk gooya wer-ak biytu ako ḥuu ooriyo. Piyer sa peytu injiji ηuura, ḥaa ooriyo.

*Mee satkiner ka tatko indiig Iisa
(Matiye 26.59-66, Maark 14.55-64, Luk 22.66-71)*

¹⁹ Kar mee satkiner ka tatik indiig Iisa do bi ka maajirnay ho do bi ka 6ilde kaak ḥaa 6ildiy gee. ²⁰ Iisa gay telkiji aman : « Nun kaaw bal cigile do unjco ka gee okinco. Injiji menaw, nu 6ildigiye gee do geray ku salaaner ho do *ger ka Buñdi. Nu bal kaawe maan tak-tak injiji cigile. ²¹ Kar maa di ki indiin pey ? Ya ki rakaw, indig ja gee kuuk dorintu. Ηuur iban taat nu kaawiico. » ²² Do kaawoy taar-at, askirinçe rakki min kuuk peya do

wer-ak baasiig Iisa. ḅa kaawiji aman : « Ampaa kat ki telkiji do mee satkiner ka tatko walla ? » ²³ Kar Iisa gay telkiji aman : « Ya nu kaaw jookumo, gaarduug ja nigindu. Kar ya kaaw taat nu kaawtu-an kat do werti gay, maa di ki baasiinu ? » ²⁴ Min ḅhaar-ak, *Han ḅaamiig Iisa do *Kayip, *mee satkiner ka tatko. Wiktin taat ḅa ḅaamijiga-ak, Iisa, ḅu bal ipirin̄ misa.

Tatire ka Piyer

(Matiye 26.71-75, Maark 14.69-72, Luk 22.58-62)

²⁵ Wiktin taar-at, Piyer gay oora misa ako. Kar ḅu indiig pey aman : « Kinke oki min maajirnay ku gem-aŋ doo ? » Kar Piyer gay tatirtu aman : « Ha'a, nun maajiriñceydo. » ²⁶ Kar min gay riyor kuuk gina riy do mee satkiner ka tatko-ak, goy gem rakki jaamay ka gem kaak Piyer ḅukumtu deñgey-aka. Gem-ak diyiji do Piyer aman : « Kinke-aŋ, nu baliŋ tale inj Iisa do jineendi walla ? » ²⁷ Piyer gay tatirtu pey. Hiyya, do wer-ak, kokir boogtu.

Iisa do unji ka Pilaat

(Matiye 27.1-2,11-14, Maark 15.1-5, Luk 23.1-5)

²⁸ Kar inj kawtir kawtira, ḅu amiltu min do ger ka *Kayip ho ḅu iyiig Iisa do ger ka Pilaat, tatkaw ka Room. Kar agindaw ku Yuudinnar-ak bal unje, asaan ḅu rakaado nige zinkico uudin taat *gaanunco diytu awalle min ḅuu tee tee ka *Paakdi.

²⁹ Ampaa ko, Pilaat amiliico, ḅa dakiig gas kara. Kar ḅa indiig aman : « Gem-aŋ, ku gasji maa kaawra ? » ³⁰ Agindaw-ak telkiji aman : « Ya gem-aŋ kat bal nige-ak, zer ni iyaajigdo anne. »

³¹ Pilaat gay diyiico aman : « Di ḅhaar-ak, obonja

ku maaniiko, ku 6aayiy deen kaawoy uudin taat gaanuunko diytu. » Nuur gay telkiji aman : « Nin bal gine botol taat nii dee gemo. » ³² Iisa gay kaaw ja ko maman ɳa asiy mate. Ansii kat, uudin taat agindaw-ak kaawtu, kaaw-at astu do werti.

³³ Min ɳaar-ak, Pilaat unjitu pey do geriy, ɳa koliig Iisa, kar ɳa indiig aman : « Has, kiŋke-aŋ ko sultan ka Yuudinnar walla ? » ³⁴ Iisa telkiji aman : « Kaawon-an, ki meenjin di pakire wala gee ku pey kat kaawjin bir ? » ³⁵ Pilaat gay kaawiji aman : « Ya lociŋ-ak, nu *Yuudinçe walla ? Nuur gee ku darren ij agindaw ku gay satkiner kat iyincin lotu. Kaawor ja, ki nig maa ? » ³⁶ Iisa telkiji aman : « Jardor tanto, taar do duniinerro anne. Zer ya jardor kat anne-ak, wiktin-an, geendu jilintu ko min do pise ku agindaw ku Yuudinnar. Kar gay, jardor tanto, taar do duniinerro anne. » ³⁷ Kar Pilaat indiig aman : « Ya pa-ak, kiŋke-aŋ ko sultan doo ? » Iisa gay telkiji aman : « Kin meenjin kaawit ko. Nun, ɳu weentu ho nu as do duniiner asaan naa gaare seene. Gee kuuk raka seene, ɳuur cokiya kaawor. » ³⁸ Pilaat indiig Iisa aman : « Seen gay taar maa ? »

*Pilaat berig Iisa ɳuu doodin ka etor
(Matiye 27.15-31, Maark 15.6-20, Luk 23.13-25)*

Min Pilaat kaawtu pa-ak, ɳa dakiig gas pey Yuudinna-aku ho ɳa kaawiico aman : « Gem-aŋ, nu balji gase kaaw taat yaa iye muutuy. » ³⁹ Kar gay, kuŋ gin aadin taat nu pikgiyko gem ka daŋaayner do iidin ta *Paakdi. Kar diŋ gay, ku raka naako pikin sultan ka Yuudinnar walla ? » ⁴⁰ Nuur gay

kooliji aman : « Ha'a, ḥaarro. Ni raka Barabaas ! »
Sando, Barabaas-ak gay, ḥaar bandinçe.

19

Pilaat ooy a ḥuu doodīn Iisa

¹ Pilaat unjitu pey do geriy. Na diyiico do askirnar a ḥuu koocin Iisa in kordinço. ² Askirna-ak siyiji jakumne ta sultinniidi ta jamiidi. In ajimiye kaak ḥu ajimiyiiga-ak, ḥu isijit do kaay. Kar pey ḥu isiji batik ta sultinniidi taat dindiko. ³ Nu ḥaawiji moota, kar ḥu ooyiji aman : « Gem kol sultan ka *Yuudinnar, seek ! » Kar ḥu koociiga.

⁴ Pilaat amiltu pey kara. Na diyiico do Yuudinnar aman : « Talon ! Naakon imiliq Iisa kara. Ansi-ak, kuu ibine kadar nu balji gase oorin taat yaa iye muutuy. » ⁵ Hiyya, Iisa amiltu kara in jakumne ta jamiidi do kaay ho in batik ta dindik-at do ziy. Pilaat diyiico aman : « Aŋ gemko ! » ⁶ Min agindaw ku gay satkiner in askirin kuuk gooya *ger ka Buŋdi taliig Iisa-ak, ḥu teestu koole aman : « Doodig ka etor ! Doodig ka etor ! » Pilaat gay kaawiico aman : « Icoŋ ku maaniiko dakon doos ka etor, asaan nun-aŋ balji gase oorin taat yaa iye muutuy. » ⁷ Gee-ak telkiji aman : « Nin gin *gaanuun kaak kaawa a ḥaa mate, asaan ḥa diya a ḥa Roŋ ka Buŋdi. » ⁸ Min Pilaat dortu pa-ak, kolaw obiig pey dakin paka. ⁹ Na unjitu pey do geriy. Kar ḥa dakiig gas Iisa ho ḥa indiig aman : « Kinke asa min momo ? » Kar Iisa gay balji telke yoo maanna. ¹⁰ Min ḥaar-ak, Pilaat diyiji aman : « Lotu kat ki rakaado kaawe ? Ki ibanno a nu gin botol taat naaŋ pike wal taat naaŋ doode ka etor walla

? » ¹¹ Iisa telkiji aman : « Ya ki gin botol taat kiin doodin ka etor-ak, illa taat Buŋ berijin min kuwa. Inj taar-ak kat, ɳaar kaak berintu do pisinjin ic kaya pak tanjin. »

¹² Min ɳaar-ak, Pilaat bariya ko botol taat ɳaa pikin Iisa di. Kar Yuudinna gay tees pey koole aman : « Ya ki pikig gem-an, ki royaydo ka sultan ka tatik ka Room ! Asaan gem kaak gina ziy sultan-ak, ɳaar adiney ka sultan ka tatik ka Room ! »

¹³ Min Pilaat dortu pa-ak, ɳaa imiliig Iisa kara. Na goytu do wer ka seriiner kaak ɳu pinto inj dambay. Wer ka seriiner-ak, Yuudinna kolaag inj kaawco a « Gabbata ». ¹⁴ Sando, ka kawtinti gay iidin ta *Paakdi. Pat ot yiriyo. Do wer-ak, Pilaat kaawiico aman : « Talon, an sultinko ! » ¹⁵ Nuur gay teestu pey koole aman : « Ibiniy weriy ! Ibiniy weriy ! Doodig ka etor ! » Pilaat indiig aman : « Ku raka naa doodin sultinko ka etor walla ? » Agindaw ku gay satkiner telkiji aman : « Ni bal gine sultan ka pey. Sultinni-ak, ɳaar ko sultan ka tatik ka Room-an di. » ¹⁶ Hiyya, Pilaat beriicog Iisa, ɳu ɓaayiy doodin ka etor. Kar askirna-ak obiiga ho ɳu deettu inj ɳaara.

*Dodee ka Iisa ka etor
(Matiye 27.32-44, Maark 15.21-32, Luk 23.26-43)*

¹⁷ Wiktin taat Iisa amiliy min do geegirdi-ak, meenji di icig etoy kaak ɳu ɓaayiy doodinji. Na aaniytu wer kaak ɳu ɓaayiy doodinji-aka. Wer-ak, ɳu kolaag a « Dawik ta kaar » ho inj kaaw ta *Yuudinnar gay, ɳu kolaag a « Golgota ». ¹⁸ Min ɳu ottu do wer-ak, askirna-ak doodiig Iisa ka etor.

Ņu doodtu pey gee seer ka atiydi, rakki do meeday, rakki gay do ɳugilay. ¹⁹ Pilaat diyiico do geenji a ɳuu siire maanna, ɳuu doodiñ ka etoy ka Iisa. Maanna-ak, ɳu siirji aman : « Iisa kaak min Nazareet, sultan ka Yuudinnar. » ²⁰ Yuudinna dakina garkiyig maan kaak ɳu siirtu-aka, asaan wer kaak ɳu doodiig Iisa-ak mootan di in geeger. Ho siire-ak sa, ɳu siirig in kaaw ta Yuudinnar, in ta Roominar ho in ta Greknar. ²¹ Min agindaw ku gay satkiner ku Yuudinnar taliig maan kaak Pilaat siirtu-ak, ɳu 6aawiji. Ņu diyiji aman : « Maa di ki siiriy aman : " Sultan ka Yuudinnar " ? Nin raka kii siire aman : " Gem-an̄ diya a ɳa sultan ka Yuudinnar. " » ²² Pilaat gay telkiico aman : « Kaaw taat nu siirtuat, nu siirta. »

²³ Askirin gay, min ɳu doodiig Iisa ka etor, ɳu deedit kesuuney werin pood, ay gem di ictu wer rakki. Kar ɳa gin pey batik yaarko taat bal orpe, ɳu azit werti rakki di min kuwa yoo baata. Taar sa ɳu iciita. ²⁴ Do bit kanti ko, askirin kaawtu benannico aman : « Dakinte eerintido. Kanjinte kanjen di. Gem kaak ta galji di yaa icinti. » Ampaa ko, kaaw taat ɳu siirtu do Kitamner astu do werti aman : « Ņu deedit kesuuner ho ɳu kanje in batkor ta yaarko. »*

²⁵ Moota in et kaak ɳu doodiig Iisa-ak gay, daad peya ede, ɳuur atan̄ Iisa, in booti Mariyam, in daaciy ta Kilopaas ho in Mariyam taat min geeger ka Magdala. ²⁶ Wiktin taat Iisa taliit yaaco ho ɳa taliig *maajirinçey kaak ɳa elgiyo peya do serpit-ak, ɳa diyiit aman : « Iya, an̄ ko roñke. » ²⁷ Kar ɳa

* ^{19:24} Wer ka gase kaawor do Soom 22.19.

kaawiji pey do maađirinçey aman : « An ko yaako. » Min ḥaar-ak di, mađirinçe-ak iyiit atan Iisa do geriy.

*Muut ta Iisa
(Matiye 27.45-56, Maark 15.33-41, Luk 23.44-49)*

²⁸ Min ḥaar-ak, Iisa kaawtu aman : « Ibin diyaanu. » Ka seener, ḥa ibina ko kadar riyoy gaase, ḥa kaawtu pa-ak a kaaw taat ḥu siirtu do Kitamner yaa ase do werti. ²⁹ Do wer-ak gin bardil miin in maam tooro ku *biñdi. Askirna-ak ictu bit ka jardor, ḥu duuniit do kordinj ta et kaak ḥu koliy « Isoop ». ḥu coopiig do maamar, kar ḥu ḥaamijig do bi ka Iisa. ³⁰ Min Iisa aawiiga, ḥa diytu aman : « Hiyya, ta nece. » Min ḥaar-ak, ḥa oniig kaay ho ruwwiney amiltu.

Nu waacig Iisa do serpey

³¹ Uudin taat ḥu siya ko ziñkico do yiri y ta *sabitdi, agindaw ku *Yuudinnar bal rake a momtin kuuk ḥu doodtu-ak yaa goye pey kuwan di. Asaan yiri y ta sabit-at, taar yaarko. Hiyya, ḥu kaawiji do Pilaat a ḥaaco kaawe do askirnar ḥuu baa yiimiq asinco ku gee kuuk ḥu doodtu-aku. ³² Hiyya, askirna-ak baawtu. Gee kuuk ḥu doodig in Iisa-ak, ḥu yiimicog asinco. Ay gem di, ḥu yiimig asinji rakki rakki. ³³ Wiltin taat ḥu otiji do Iisa gay, ḥu gasig ko ḥa mate. Min pa-ak, ḥu bal ko yiimiq asinji. ³⁴ Kar min askirna-ak, rakki ictu garta, ḥa waaciig Iisa do serpey ho baar in amay amiltu. ³⁵ Gem kaak siirkon gamin-an talig in odinay ho kaawoy-an ka seener. Ḥaar meenji iban kadar kaawoy taat ḥa kaawiy-an ka seener ho ḥa

kaawiy a kuŋko oki yaa aamine. ³⁶ Kar awalle gay, ɳu siir do Kitamner aman : « Yoo kaasoy rakki sa, ɳu bal yiimiŋji. »[†] Maanna-an kuuniytu asaan kaaw-an yaa ase do werti. ³⁷ Do wer ka pey ɳu siir do Kitamner aman : « Yiriy rakki, odinco, ɳu asa aaniyiŋ do ɳaar kaak ɳu waacig do serpey. »[‡]

Unje ka Iisa do maginer

(Matiye 27.57-61, Maark 15.42-47, Luk 23.50-56)

³⁸ Min gamin-an birtu, gin gem rakki min geeger ka Arimate kaak ɳu kolaag Yuusup. Naar sa maa-jiriŋcey ka Iisa. Kar ɳa bal kaawe do geemir, asaan ɳa gina kolaw do agindaw ku Yuudinnar. ɳa ɓaawiji do Pilaat ho ɳa dakiig inda a ɳaaji rase botol, ɳa ɓaayiy paayinŋ zi ka Iisa. Hiyya, Pilaat ooytu Yuusup ɓaa paayinŋi, ɳa ɓaayiy tiisinŋi. ³⁹ Kar gin pey gem ka pey, ɳu kolaag Nikodeem. Naar ko kaak awalle ɓaawji dak ko do Iisa in aando-aka. Naar gay iytu itir kaak ɳa amsig buw ku atay kuuk ɳu koliy « miir » in « alowes ». Itir ɳaar-ak, oominŋkuwiy yaa nece in jelŋ ka amiydi. ⁴⁰ Yuusup in Nikodeem ictu jardo, ɳu kockiciitit itir uudin taat Yuudinna gingiy ya ɳu tiisa geen̄co, kar ɳu maliyiig zi ka Iisa in kapanne. ⁴¹ Do wer kaak ɳu doodiig Iisa-ak gay gin jineene rakki. Kar atta do jineendi-ak gay gin magin taat ɳu baltit unje misa gemo. ⁴² Uudin taat ka kawtinti sabit ko, pey magin-at sa moota di-ak, hiyya, ɳu unjiig zi ka Iisa do maginer-ata.

† **19:36** Wer ka gase kaawor do Ekzood 12.46, Nombir 9.12 ho Soom 34.21. ‡ **19:37** Wer ka gase kaawor do Zakariya 12.10.

20

*Nu bal gasin zi ka Iisa do maginer
(Matiye 28.1-8, Maark 16.1-8, Luk 24.1-12)*

¹ Yiriy ta dumaas, Mariyam taat min Magdala saktu, ta 6aayiy do maginer. Min ta ottu, ta tala kar dambi kaak ɳu dibiriit magin-ak, ɳu tuŋkilig serpiya. ² Hiyya, ta yeepu ij gadti, ta dakiig gas kuŋ Simon Piyer ij maajiriŋ kaak Iisa elgiyo ho ta kaawiico aman : « Nu imiliig *Rabbinte, kar ni ibanno wer kaak ɳu diyiiga. »

³ Min Piyer ij *maajiriñce-ak doriit kaawti, ɳu uctu ho ɳu aaniytu do maginer. ⁴ Do 6aanco-ak, ɳu gada di. Kar gay, maajiriñce kaak rakki-ak gada pakgig Piyer. Ampaa ko, ɳa ogiriji do maginer. ⁵ Kar ɳa yogiltu do maginer. Na taltu jardad di goy keder, kar gay, ɳa bal unje. ⁶ Kar ba aar, Simon Piyer sa ottu. Min ɳa ote, ɳaar-ak unjitu kalak do maginer. Naar sa taliig jardad kuuk goy keder-aku. ⁷ Na taliit pey jarid taat ɳu maliyiig kaay ka Iisa. Jardo-at, ɳu bal diyin sawa ij jardad ku awalle-aku. Kar gay, ɳu maliyit keetiti ho ɳu diyig keetiti. ⁸ Min ɳaar-ak, maajiriŋ kaak ogirji do Piyer do maginer-ak unjitu oki. Na taltu ij odinay ho ɳa aamintu kadar Iisa nooye. ⁹ Ka seener gay, yoo yiriy taar-ata, maajirin bal ibinin kaaw taat ɳu siirtu do Kitamner taat diya a Iisa asa nooye min datik ta gee kuuk mate. ¹⁰ Hiyya, maajirin kuuk seer-ak yeepu do geriyco.

*Iisa num ij Mariyam taat min Magdala
(Matiye 28.9-10, Maark 16.9-11)*

¹¹ Mariyam taat min Magdala-at gay yeepu pey do maginer. Ta peiy do bit ka maginer ho ta aliyo.

Inj alinti, ta yogiltu atti ka maginer ¹² ho ta taltu *dubal ku Buñdi seer kuuk is batik portik kar. Nu goy do wer kaak nju diyiig zi ka Iisa, rakki inj kaay, rakki inj asinji. ¹³ Dubal ku Buñdi-ak indiit aman : « Kanj ala maa ga ? » Taar gay telkiico aman : « Nu imilig *Rabbiner, kar nu ibanno wer kaak nju diyiiga. »

¹⁴ Min ta kaawtu pa-ak, ta kolsitu ho ta taliig Iisa peya do wer-aka. Kar gay, ta bal ibiniinji. ¹⁵ Kar Iisa indiit aman : « Kanj ala maa ga ? Ka bariya waa ? » Mariyam gay ginig a ña gay gooye jineendi, ta diyiiji aman : « Gem kol sinji, ya ña kiñ kat icig sa, gaaror weriy, nu 6aayiy icinji. » ¹⁶ Iisa koliit inj sinti aman : « Mariyam ! » Ta kolsitu ho ta kaawiiji inj kaaw ta *Yuudinnar aman : « Rabbuni ! » Ansi-ak aman : « Gem kol Tacco ! » ¹⁷ Min ñhaar-ak, ña diyiitit aman : « Dakin obindudo, asaan nu bal coone misa do Tanni. Kar gay, dakig gas sintar, diyco a nun coonaaji do Tanni kaak Takko oki. Nun coona do wer ka Buñdu kaak Buñko oki. »

¹⁸ Hiyya, Mariyam taat min Magdala-at yeepu, ta dakiig gas maajirnay ho ta miniig aman : « Nu talig Rabbine. » Kar ta osiicot kaaw taat ña kaawiititi.

Bayne ka Iisa do maajirnay
(Matiye 28.16-20, Maark 16.14-18, Luk 24.36-49)

¹⁹ Do dumaaas taar-at di, inj maako, maajirin numtu do ger rakki. Ger-ak, nam ñu dibirig inj kerle min atta, asaan ñu gina kolaw do agindaw ku Yuudinnar. Do wiktin taat ñu goyiyo, Iisa astu, ña peyti do datikco ho ña kaawiico aman : « Aapiy taa goye inj kuñko ! » ²⁰ Min ña kaawtu pa-ak,

ŋa gaariico pisinji iŋ serpey. Min maajirin taliig Rabbin-ak, aditco gintu portiko. ²¹ Iisa diyiico pey aman : « Aapiy taa goye iŋ kunko ! Uudin taat Tanni tabirintu do datikko, nunu oki tabiraako do adiy ka kidar, ku baayiy gine riyor. » ²² Min ŋa kaawtu pa-ak, ŋa biyiriico usu ho ŋa diyiico aman : « Ooyon Ruwwin ta Buŋdi. ²³ Nu diyaako, ya ku saamiy zunuubinna ku gemor, Buŋ sa yaaji saamiye. Kar ya ku pooc saamiye zunuubinna ku gemor gay, Buŋ sa saamiyaajido. »

Iisa kaawa iŋ Tooma

²⁴ Yiriy taat Iisa asiico do maajirnay-ak, rakki minninco ginno. Naar sinji Tooma kaak ŋu koliy oki Didim. ²⁵ Kar ba aar Tooma astu. Eenji kaawiiji aman : « Ni talig Rabbine ! » Kar Tooma gay telkiico aman : « Ya nun kon di bal tale delin ku pontinar kuuk do pisinji, ya nu bal ŋaame kormor do delin ku pontinar ho ya nu bal ŋaame pisindu do del taat do serpey, nu aaminaadō bat. »

²⁶ Astu suugin ta pey, yiriy ta dumaasdi, maajirnay ku Iisa ŋumtu pey do ger-aka. Kar yiriy taarat, Tooma goya. Ger-ak, ŋu dibirig pey iŋ kerle min atta. Kar Iisa asiico pey, ŋa peytu datikco ho ŋa kaawiico aman : « Aapiy taa goye iŋ kunko ! » ²⁷ Kar Iisa diyiji do Tooma aman : « Kiŋ kaak meela-aŋka, talig pisindu ho ŋaam kormoŋ anne. Naamig pey pisinjiŋ do del ta serper. Min yiriytaaŋ, pey ko min meelo ho aaman ! » ²⁸ Tooma telkiiji aman : « Kiŋke Rabbiner ho Buŋdu ! » ²⁹ Iisa diyiji aman : « Ki aamintu asaan ki talintu. Kar gay, nu diyaajijŋ, galal do gee kuuk balin talindu ho aamine. »

Baati ta maktumne-anta

³⁰ Iisa gin pey gamin kuuk ajbay dakina kuuk maajirnay taltu in odinco. Kar gay, waan bal siirin atta do Kitamne-anta. ³¹ Kar gay, gamin okinco kuuk እኔ siirtu-anj, እኔ siirig a kuu aamine kadar Iisa, ንaar Masi kaak Bun doftu, ho ንaar ko Ron ka Bunđdi. Ya ku aamin do kaaw-anta, in sinj kunđji, kuu gase goye kaak ta6.

21

Iisa bayinco do maajirnay ku peesira

¹ Ba aar, Iisa bayniico pey do maajirnay do bi ka barre kaak እኔ koliy Tiberiyaad. Talon maman ኃላት bayniico. ² Maajirnay ku Iisa peesira goy werco rakki. Nuur gay kuን Simon Piyer, inj Tooma kaak እኔ koliy Didim, inj Natanayeel kaak min Kana kid ka Galile, inj koogin ku Zebede ho inj maajirin seer ku pey. ³ Simon Piyer diyiico do eenji aman : « Nu 6aa cabe boosi. » Nu kaawiji aman : « Gi 6aa sawa. » Hiyya, እኔ daktu ነው markabco ho እኔ deettu. Nu daktu tees cabe. Kar do aando taar-at, እኔ bal gase yoo maanna.

⁴ Min wer wale, Iisa peyiico do gongumor. Kar maajirnay gay bal ibiniiji. ⁵ Iisa indiig aman : « Gem kol kooginay, has ku bal ice yoo maanna ? » Nuur gay telkiji aman : « Hii ! Yoo maanna, ni bal ice. » ⁶ Iisa diyiico aman : « Di ንaar-ak, pikkiron ribinko in pise ka meeda, ek di, kuu gase. » Hiyya, እኔ pikkiriit ribinco uudin taat ኃላት kaawiico. Kar ta miintu nam እኔ gedarro daaŋinti. ⁷ Maajiriñ kaak Iisa elgiy-ak diyiji do Piyer aman : « Gem kaak kaawte-anj, ኃላት *Rabbine ! » Min Piyer dortu a ኃላት Rabbin-ak, ኃላት isiit batkoy taat ኃላት cimtu wiktin taat

ŋa ɓaay cabe ho ŋa galtu do amiydi. ⁸ Maajirin ku pey-ak gay daaŋiit ribinco iŋ boosti ho ŋu coktu do goŋgumor iŋ markabco. Asaan goŋgum serekdo, ŋaa nece ar kocingil miy seer di. ⁹ Min ŋu paaytu keder, ŋu taltu ako taat ŋu leetit boos kuwa ho ŋu taltu pey mappa. ¹⁰ Iisa diyiico aman : « Iyondu min boosko kuuk ku soktu-aŋku. » ¹¹ Hiyya, Simon Piyer coktu ka markabar, ŋa daaŋiit ribin keder. Atta ta gin boos ku aginda miyā iŋ orok beey iŋ subba (153). Kar iŋ dakinaw ta boosir-aŋsa, ribinco bal eere. ¹² Iisa koliig aman : « Asoŋ, kuu tee. » Hiyya, ŋu astu. Kar waanco bal gece indiŋ aman : « Kin waa ? » asaan ŋuur iban ko kadar ŋa Rabbine. ¹³ Iisa sinjitu moota, ŋa ictu mappa ho ŋa deediicoga. Kar ŋa beriico pey boosi. ¹⁴ Bayniŋji ŋaar-ak, ka subbiŋkar ko do maajirnay min ŋa nooytu.

Iisa kaawa iŋ Piyer

¹⁵ Min ŋu teetu, Iisa indiig Simon Piyer aman : « Simon, ronji ka Yaaya, has ki elgin pak eenjiŋ walla ? » Ŋaar gay telkiji aman : « Hii, Rabbiner, ki iban kadar nu elgiciŋ. » Iisa kaawiji pey aman : « Di ŋaar-ak, tal kaaco ka ronj tamgir-aŋku. » ¹⁶ Kar pey Iisa indiig ɓaayiy ka seeriŋkar aman : « Simon, ronji ka Yaaya, has ki elgiinu walla ? » Ŋaar gay telkiji aman : « Hii, Rabbiner, ki iban kadar nu elgiciŋ. » Iisa diyiji aman : « Di ŋaar-ak, tal kaaco ka ronj tamgir-aŋku. » ¹⁷ Kar pey Iisa indiig ɓaayiy ka subbiŋkar aman : « Simon, ronji ka Yaaya, has ki elgiinu walla ? » Wer-ak, Piyer adiy nigtu do bi kaak Iisa indig dees subba aman : « Has ki elgiinu walla ? » Kar ŋa telkiji do Iisa aman : « *Rabbiner,

ki iban gamin okinco. Ki iban kadar nu elgiciñ.
 » Iisa gay diyiji aman : « Di ḥaar-ak, tal kaaco ka
 ronj tamgir-anjku. ¹⁸ Cokay ! Naan kaawe seene.
 Do dibiluwinj, kin meenjinj duuna ḫarraabiney, ki
 6aayiy wer kaak ki rakiyo. Kar ya ki zañ gay, waan
 ka pey kat yaan̄ duuninji ho ḥaan̄ iye do wer kaak
 ki rakiydo 6aawe. » ¹⁹ Iisa kaawiy pa-ak, asaan
 ḥa raka gaare maman Piyer asiy mate do oziliik ta
 Buñdi. Hiyya, min ḥa kaawtu pa-ak, ḥa diyiji do
 Piyer aman : « Aadnu ! »

Iisa iñ maajirin kaak ḥa elgiyo

²⁰ Piyer kolsitu ho ḥa taliig *maajiriñ kaak Iisa
 elgiy-ak aadaag min aarco. Ḥaar ko kaak awalle
 onji dak ko do Iisa do wiktin ta teeñco ho ḥa indiig
 aman : « Gem kol *Rabbiney, ḥa waa kaak yaan̄
 isine ? » ²¹ Min Piyer taliig maajirince-ak, ḥa indiig
 Iisa aman : « Gem kol Rabbiney, di ḥaar gay, maa
 yaaji ase do kaay ? » ²² Iisa telkiji aman : « Ya nun
 kat raka a ḥaa goye paa nam naa yeepe do duniiner
 gay, kin maa isgiciñ ? Kin aadin di ! » ²³ Do wer-
 ak, kabarre totiriico do datik ta sıñtar a maajirince
 ḥhaar-ak mataado tak-tak. Sando, Iisa gay diyiji do
 Piyer aman : « Ya nun kat raka a ḥaa goye paa nam
 naa yeepe do duniiner gay, kin maa isiñciñ ? »
 Yampa, ḥa balji diye a maajirince-ak mataado.

²⁴ ḥa maajiriñ kaak Iisa kaawiy biy-aj ko kaak
 kaawiig gamin-anjku ho ḥa siiriig siire. Di nin gay
 iban kadar ḥa kaawa seene.

²⁵ Iisa gin pey gamin dakina ku pey. Zer, ya ḥu
 siiraag gamin-anj okinco-ak, nu ibina kadar adiy
 ka kidar okinji gediraado iciñco.

**Jamaw ta Marbinto: Kabarre ta Gala do bi ka
Iisa Masi in danla**

New Testament in Dangaléat (CD:daa:Dangaléat)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dangaléat

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Dangaléat

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-11-01

**PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022**

ab97a9dd-e7e6-53b0-a477-f2859d09bc84